

1948

M

yslím, že kaž-dý z předcházejících roků má svou charakteristickou událost, která vtiskuje svou osobitou tvářnost nejen okolí - ale i době - mnohdy době velmi široké .

Rok 1948 má svůj " Ú n o r " .

Z jeho důsledků všeobecně známých je u nás nejdůležitější ustavení " Místního akčního výboru Národní fronty ". V jeho čelo byl postaven Josef S m ě t á k , čp. 106, příslušník KSČ .

Volby :

V novém duchu a novém uspořádání přišly volby v květnu. Tehdy postavila Národní fronta jednotnou kandidátku. Závoveň s touto kandidátkou dostal každý volič " bílý " lístek, který měl vhodit do urny v tom případě, že by nesouhlasil s politikou, kterou vede Národní fronta.

Volby konaly se v obecním sále za mimořádného zájmu občanstva.

Výsledek :

kandidátek bylo odevzdáno ...	577,
bílých lístků	85,
z toho platných hlasů	532,
neplatných hlasů	45,

Výsledek voleb mohl vyznít výrazněji .

. - 0 0 0 - .

Toto je poslední záznam kronikáře Stanislava Zárubu.

Opis z původní kroniky provedl v r. 1966
Josef Stejskal .

Hlavní význam " Února 1948 "

spočívá v tom, že pracující třída převzala skutečnou vládu ve státě do svých rukou a mohla se věnovati výstavbě státu v lidově-demokratickém duchu na základě košického vládního programu.

Akční výbory tvořeny byly v bouřlivých dnech únorových na vyzvu předsedy vlády Klementa Gottwalda k utužení pospolitosti národa : skládali se z příslušníků všech tehdejších politických stran Národní fronty a zástupců celonárodních nadstranických korporací.

Místní akční výbor Národní fronty ve Skrbeni ustaven byl na veřejné schůzi místního občanstva dne 3. března 1948. V rámci jeho působnosti byly odvoláni z MNV ti členové a členové spolků - kteří neměli kladný poměr k lidově demokratickému zřízení.

Členové " Akčního výboru Národní fronty ve Skrbeni " :

Směták Josef	Skrbeň	106	- stolař	za KSČ.
Chytil Stanislav	"	17	- účetní	za soc. dem.
Špunar Ant.	"	91	- úředník	za KSČ.
Frocházka Ant.	"	63	- zedník	za KSČ.
Kamínek Karel	"	140	- dělník	za soc. dem.
Vašíček Břet.	"	1	- šofér	str. lidová,
Koloušek Lad.	"	118	- kožešník	nár. soc.
Spurný Tomáš	"	198	- zemědělec	JSČZ.
Halouzka Arn.	"	32	- zemědělec	JSČZ.
Koloušek Fr.	"	75	- rolník	Hasič. sbor,
Spurný Josef	"	196	- zemědělec	M. r. k.
Kravec Fr.	"	51	- obuvník	ČSM.
Absolon Jaroslav	"	148	- dělník	Sokol,
Řoutil Josef	"	94	- zedník	ROH.
Šertler Gabr.	"	126	- obec. taj.	Čs. obec. leg.
Sedláček Mil.	"	100	- krejčí	Čs.-sov. přát.

Dne 4. března 1948 oznámila místní organizace strany nár. socialistické MAV - NF, že se rozchází a nebude dále vyvíjeti činnost a z toho důvodu, že odvolává z Akčního výboru svého zástupce Ladislava Kolouška.

Rok 1948 byl v rámci obce uzavřen velkou moderní vymožeností - vybudováním místního rozhlasu - nákladem asi 120.000 Kč. Instalační práce provedeny hlavně dobrovolnými brigádami místních občanů - poněkud z řad KSČ.

K uhrazení nákladu přispěli místní občané v obnose 35 tisíc Kč, zbytek uhradila obec z běžných prostředků.-

Zapsal - Karel Štajgr.

1 9 4 9

Opis 84 stránky původní kroniky -
jak ji uvedl nový kronikář :

Právě v den sedmdesátých narozenin generalissima J.V. Stalina obdržel jsem z rukou předsedy Místního národního výboru M. Vodičky pamětní knihu - kroniku obce Skrbeně.

Já dělník mám pokračovat v díle započatém více než před čtvrtým čtvřtstoletím učitelem Františkem Králem a psát drobné děje obce i vše co s ní souvisí i když dnes je poměrný klid bez stranických vášní - přece jen to není klid úplný a proplout úskalími " studené války - " i pro člověka podle úsudku jiných neutrálního, bude zanečným uměním, neboť staronové heslo " kdo není s námi - je proti nám ", dosti často světem zní .-

Když sleduji zápisky zemřelého učitele Fr. Krále vidím, že měl značný zájem o místní události a v celku dobře je do knihy zapisoval.

Než přece jen mě udivuje, že nejdůležitější období obce, ale i českého národa a státu pominul - to je pro kroniku obce velká škoda, neboť doba ta dodatečně popisovaná Stanislavem Zárubou - jest osvětlena dosti nedostatečně a bylo by třeba nového kronikáře typu Králova, aby mezery vyplnil :

Já v této věci laik a povahou spíše samotář, sotva najdu k tomu potřebné prameny.

Karel Š t a j g r ,

Místním národním výborem jmenovaný kronikář obce, syn dělnických rodičů - ve Skrbeni 21. listopadu 1901 narozený, náboženství československého, bez stranické příslušnosti, t.č. dělník Hospodářského družstva v Olo-mouci .-

. - 0 0 0 - .

Správa obce v roce 1949 :

Členy MNV jsou - Vodička Martin, předseda - Josef Řoutil, Tomáš Spurný, Směták Josef, Šustek Josef, Koudelný Josef, Vyhlídal Florián, Spáčil Ladislav, Kovařík Jaroslav, Mrlík František, Zlámal Přemysl, Štajgr Adolf, Vašíček Břetislav, Nerušil Josef, Sedláček Miroslav .

MNV má tyto komise : zemědělská - předseda Zlámal Přemysl, vyživovací - předseda Adolf Štajgr, bytová - předseda Mlčoch Karel, pokladníkem Nerušil Josef .

Stavební práce : po delších dohadách bylo vyměřeno na polích místního velkostatku směrem od Vyhňalova k Hynkovu 6 stavebních míst a tyto přiděleny těmto zájemcům : manželům Berkovým, Lad. Zatloukalovi, Fr. Novákovi, Matouši Zatloukalovi, Josefu Stejskalovi a Frant. Pospíšilovi .

Na Vyhňalově provedena nová kanalizace a to svépomocí občanů. Odstraněn starý transformátor, který se nacházel na rohu u usedlosti č. 24. Postaven v rohu Lonové zahrady č. 40 / dnes u Lakomých - vedle samoobsluhy / .

Změna držby : v dubnu schválil MNV tyto změny - prodávající Jiřina a Milan Královi prodali část svého domu č. 2, Barboře a Fr. Mrlíkovi. Od téhož čísla byla v roce 1948 odprodána stará část budovy Stanislavu Úchvatovi z Hynkova a této samostatné bytové jednotce přiděleno pč. 55, které dříve patřilo domu občana Lustiga, který se z obce odstěhoval a ruinu svého domku postoupil manželům Mrtýnkovým ku zbourání."

50 let hasičstva . Hasičský sbor ve Skrbeni vzpomínal toho roku 50 let svého založení. Slavnostní dny vyvrcholily dne 3.7., kdy ve Skrbeni uskutečněn byl okr. sjezd hasičstva. Slavnosti se zúčastnilo 464 krojovaných hasičů - z toho 56 žen.

Požár . Koncem května vypukl ve Skrbeni požár, jehož obětí se stala polní stodola zdejšího velkostatku - naplněná slámou . Zemřeli členové sboru Josef Fiala a Josef Kolíbal .

Sokol .
"

Sokolská jednota provedla v r. 1949 celkem 7 divadelních představení a dva vzpomínkové večery. Připravili je bratři: Lad. Dostál, Jan Šolc a Miroslav Nepustil .
V zimních měsících bylo na sokolském hřišti zřízeno kluziště a postavena b dřevěná bouda.
Jednota má : 36 žáků a žákyň, 22 dorostenců a dorostenek, a 149 členstva. Přesto, že jednota nemá vlastní tělocvičnu - v zimě cvičí v obecním sále - je jednou z nejčilejších v okrese.

Knihovna : ve Skrbeni je umístěna v domě rolníka Ladislava Dostála, který je knihovníkem. Čítá 1184 svazků, měla 130 čtenářů - knih vypůjčili dospělí 525 - děti 357 knih. Knihovna byla doplněna " Gottwaldovou knihovnou ", kterou darovala místní organizace KSČ.

Svazáci : Místní skupina ČSM byla založena v roce 1945. Počáteční stav byl 60 členů - prvním předsedou Lad. Dostál č. 38 - Skupina pořádala v tomto roce několik větších podniků z jejichž výtěžku darovala kupř. místní škole 2.000 Kčs. na místní rozhlas 1.000 Kč., veřejné knihovně 1.000 Kč. V roce 1947-48 byl jejím předsedou Jaroslav Král č. 41, v r. 1949 Jaroslav Kovařík .

Prádelna . Na pupud některých pokrokových žen uspořádána byla ve Skrbeni 4.12.1949 informační schůzka a jejím účelem bylo zřízení družstevní prádelny. Tato prádelna byla předána do užívání v roce 1950.

Jednotný svaz českých zemědělců .

Předsedou odbočky tohoto svazu ve Skrbeni je Tomáš Spurný, rolník č. 192 a v tomto roce byl jmenován ministerstvem zemědělství ve Skrbeni místním agronomem. Jeho povinností je sledovat průběh polních prací a informovat o tom příslušné úřady. Složkou odbočky je " strojní družstvo " v jehož rámci byl do Skrbeně přiděleny tři traktory z akce Umrra, které používají rolníci : Frant. Izák, Jaroslav Král a Gabriel Zlámal.

Odbočka žen .

Svaz má také odbor žen. Jeho první předsedkyní stala se B. Fialová č. 1, jednatelkou učitelka Lud. Vymětalová. Pořádány kursy hospodyněk, zájezdy na výstavy do Prahy a Kroměříže

Škola .

Školu ve Skrbeni navštěvovalo celkem 73. žáků - z toho 35 chlapců a 38 dívek. Do nově zřízené střední školy v Horce chodí ze Skrbeně 40 dětí.

Dosavadní ředitel školy R. Vyplel odešel do Blatce a na jeho místo ustanoven prozatím ředitel Lad. Kobylka .

Začátkem roku zavedeno podávání přesnídávek všem dětem. Z mezinárodního fondu pro děti předěleny různé potraviny a od ONV v Olomouci dostala pro tento účel škola subvenci Kč 3.000.-.

Bylo vzpomenuo : úmrtí presidenta Osoboditele / 14.září / 10 výročí Mnichova, 28. října, Velké říjnové soc. revoluce, mezinárodního dne studenstva - uspořádána vánoční nadílka a besídka .-

P

1 9 5 0

odle výsledků docílených při sčítání obyvatelstva dne 1.III.1950 bylo ve Skrbeni 926 osob .

Při evidenci hospodářského zvířectva napočítáno :

Velkostatek :	jednotlivci :	celkem :
koně ... 10 49	59
hov.dob.celk. 176 383	561
prasata 209 733	942
slepice 745 2303	3048
kozy		293
husy		54
kachny		34
Stromů ovoc. měla obec		730

Reorganizace MNV .

Dne 12. června svolal MNV občanstvo do obec.hostince na veřejnou schůzi za účelem podání informací a rozšíření MNV Ustavující schůze konala se pak 21. června a členy se stali tito občané :

Vodička Martin,	čp. 115	Mlčochová Marie,	145
Halouzka Arn.	32	Chytil Stanislav,	17-18
Špunar Ant.	91	Směták Fr.	150
Vašíček Břet.	1	Sedláček Mil.	100
Dokoupil Fr.	135	Spurný Tomáš,	193
Neružil Josef	194	Vočka Jan ml.,	85
Opletal Ludv.	37	Hrabal Emil,	81
Zlámal Přemysl,	19	Král Jar. ml.,	41
Svoboda Jar.	130	Spurný Rudolf,	197
Šustková Julie,	146	Kovařík Cyril,	73
Krylová Růžena,	157	Mrlík Frant.	17-18
Novák Frant.	3	Kobylka Lad.	122

V rámci zajištění hladkého průběhu žní byl proveden soupis výkonnějších hospodářských strojů a do obce přijel zástupce Státní strojní stanice, aby nabídl rolníkům pomoc stroji při žňových pracích.

Počasí : červen suchý a většinou teplý, srpen částečně a také zapršelo, což přírodě pomohlo. Říjen byl deštivý a prodlužoval sklizeň bramborů a cukrovky.

Sklizeň : obilí celkem dobré, brambory rovněž. Sklizeň uspišena snahou distribučních orgánů po rychlém výkupu. Sklizeň řepy z hospodářských důvodů oddálena a týden a pak se stala pro špatné počasí obtížnou a namahavou .-

Autobusová linka . Prodloužením trati Olomouc - Horka do naší obce dostalo se našim občanům autobusové spojení, které používají děti chodící do střední školy v Horce a dospělí občané do města.

Úmrtí . 30.VI. 1950 zemřel občan Josef Mikulka z č. 58 na Vyhnálově. Byl maloročníkem, dlouholetým členem hasičského sboru - vykonával práci kostelníka a hrobníka .

Sokol : Činnost Sokola ve Skrbeni byla v roce 1950 slabší jako léta minulá. Jednou z příčin byl ochabující zájem mládeže o společenský život, který se ve Skrbeni projevil. Divadelní odbor Sokola sehrál 2 divadelní hry, uspořádal pásmo o Karlu Hašlerovi a provedl Silvestrovskou hudební estrádu.

Pionýr . Přínosem, který obohatil život mládeže v naší obci bylo založení pionýrské organizace, kterou v roce 1950 založili učitelé působící ve Skrbeni. Učitelka Ludmila Vymětalová z č. 9 - byla první pionýrskou vedoucí.

Střelecká společnost . Honitbu v místním katastru má pronajatou rolník Mikulka Tomáš č. 23, který je mysliveckým hospodářem. Členy spolku jsou : Vrbka Vojtěch, Procházka Jan, Špunda Josef, Frýbort Frolián, Král Jar. starší, Vyhlídal Frant., Mikulka Josef č. 52, a Přemysl Zlámal.

Honební obvod střelecké společnosti obsahuje jen půdu obdělávanou rolníky. Dobrovolnou výměnou vzdala se společnost práva lovit na pozemcích kolem lesa směrem k Hynkovu a zato obdržela některé pozemky velkostatku poblíže vesnice.

Následkem rozšíření zemědělské mechanizace ubylo zajíců a také koroptví - takže úlovky proti předcházejícím rokům jsou slabší. V roce 1950 bylo zastřeleno 128 zajíců, 165 koroptví, 1 bažant, 2 kusy srnčího. Odstřeleno ze škodné 25 kání - mimo ojedinělých jiných škůdců.

Spoření . Žáci naší školy v soutěži spořivosti mládeže umístili se v okresní soutěži na II. místě mezi 48 školami. Žactvo uspořilo během roku 31.460 Kč. a průměr činil na 1 žáka 406 Kč.

Záložna . Činnost peněžního ústavu v místě " Záložny " soustředila se na částečnou výplatu zemědělských výrobků. Vklady činí 3.231.000 Kč, půjčky 331.000 Kč, členské podíly 19.300 Kč. Záložna je majitelkou domu 83, který v roce 1947 koupila po říd. učiteli Sam. Mikulkovi za obnos 175.000 Kč. Úřaduje však v obecních místnostech a vylatila rolníkům : za obilí 62.000 Kč., za řepu 2.170.000 Kč., za dobytek 650 tisíc a za mléko v jednom měsíci 224.000 Kč.

Škola . Naši dvojtřídní školu navštěvovalo celkem 78 dětí a to 37 chlapců a 41 děvčat. Podle náboženství je 73 žáků nábož. řím.-katolického a 5 dětí nábož. československého. Do stř. školy v Horce chodí ze Skrbeně 21 hochů a 18 dívek - celkem 39 dětí - takže je ve Skrbeni celkem 117 dětí školou povinných.

Ve škole bylo vzpomenuáno: výročí úmrtí pres.Dr. Beneše, 3-té výročí osvobození Bulharska, Mezinárodního boje za mír, boje o Dukelský průsmyk a dalších. Žákům byl vysvětlen 5 LP.-

Budovatelské úsilí žáků . Žáci se zúčastnili různých brigád při polních pracích, ve sběru léčivých bylin a odpadků. Školní výlet na Macochu a na Kniničskou přehradu umožnil našim nejmenším poznat krásy naší vlasti. Sbor dobrov. hasičů ve Skrbeni čítal v tomto roce 30 činných a 94 přispívajících členů.

Sbor pocítil v tomto roce ztráty těchto svých členů : dlouholetého předsedy a činovníka br. Josefa Mikulku z č. 58, přispívajících členů : Tomáše Mikulka, Štajgra Karla st., Kleina Frant. a Lakomé Julie .

Okresního sjezdu ve Vel. Bystřici se zúčastnilo ze Skrbeně 10 členů. Po stránce společenské konán byl zájezd na Vranovskou přehradu a 52 účastníků prožilo zde pěkné chvíle.

Lesní školka - V trávníkách za mostem přes strouhu zřízena byla lesní školka ve výměře 4 ha. Školkař Vychodil pseudonym " Mičurim " bydlí ve Skrbeni č. 54.

Zemědělství . Dodávkové povinnosti zemědělců - dřívější t.zv. " kontingenty " byly v roce 1950 nahrazeny zase " Smlouvami ", ve kterých se rolníci zavazují, že dodají určitý produkt výkupnímu družstvu.

Dodávky jsou odstupňovány podle velikosti skupiny - výměry půdy a její jakosti. Podle těchto zásad je vypočtena i dodávka živočišných produktů : masa, mléka, vajec .

Socialismus na vesnici .

Postup socialismu na vesnici - tedy i u nás - je určitým zvrátem vžitých tradic : dřívější hrdá selská třída zaniká a nově zřizovaná JZD procházejí porodními bolestmi, které v dnešní době leckde znamenají citelné ztráty národnímu hospodářství.

Samostatné podnikání .

V roce 1950 prodělávalo samostatné podnikání svou změnu veštké struktury v celé republice. Tento proces, který může přinést národnímu hospodářství jako celku při střízlivém provedení prospěch - zaháhl i Skrbeň. Projevilo se to tím, že řada dosud samostatně činných osob přešla do distribuční sítě podniků na které má přímý vliv stát jako hospodář. V důsledku toho byly v naší obci zrušeny obchody se smíšeným zbožím / Fr. Coufal, M. Hejzlar. Majitelé odešli do jiného zaměstnání - jeden jako rozdělovač paliva, druhý jako výkupčí vajec .

Branci .

Hoši - jejichž hrdou povinností je příprava k obraně státu a míru - účastnili se odvodu branců v Olomouci. Neobešlo se to bez hudby, která při zpětném příchodu do obce a vítala a akt byl důstojně ukončen položením věnce ku pomníku " Padlých " .

1 9 5 1

ne 1. března byl " Dvůr Skrbeň " dosud majetek města Olomouce právně zapojen do sféry Československých státních statků a lesů.

Tato reorganizace projevuje se změnou na vedoucích místech a každá změna přináší komplikace. Tak je tomu i u nás.

Mat-rika . Na základě rozhodnutí státních orgánů zrušují se farní matrikové úřady a jejich povinnosti přebírají občanské matriční úřady. Skrbeň je zařazena do obvodu v Horce a funkci matrikáře tu zastává horecký občan Gottwald. Současně je v Horce zařazena slavnostní sín pro občanské snatky, které za jediné platné uznává náš zákon.

Sokol :

Rok 1951 byl pro sokolskou obec rokem jubilejním. A tento ráz vtiskl pečet všemu tělovýchovnému hnutí i kulturním životě . Ve 40 roku svého trvání čítaly řady Sokola 100 dospělých členů, 25 dorostu a 80 žactva.

V rámci jubilejních oslav byla pořádána tělovýchovná akademie všech složek uskutečněná v sobotu 28.6. a následující neděli byl pietní akt u pomníku " Padlých " na hřbitově.

Ochotníci Sokola sehráli znova po mnoha letech Jiráskovu hru " Vojnarka ", která měla úspěch a předčila ji pak opereta " Polská krev " na naší scéně mistrně provedená třikrát ve dnech 22. a 23. X.

Na závěr roku spatřilo ještě jeviště a obecnstvo veselohru " Jedenácté přikázání ", které rozveselilo v posledním dnu jubilejního roku.

Hasiči . Z průběhu tohoto roku může kronika uvést a souladu s kronikou hasičského sboru - že podle nového organizačního řádu ČSH - změnilo se pojmenování " Sbor dobrovolných hasičů " na " Místní hasičská jednota ".

Tato organizace měla tento stav členstva : 28 činných,
89 přispívajících.

V roce 1951 navždy tyto řady opustili - přispívající bratr Josef Štábl a sestra Zlámalová Marie.

Předsedou MHJ stal se br. Josef Koudelný .

Požár . Dne 13.8.1951 v odpoledních hodinách byla zasažena bleskem stodola Silvestra Urbáška čp. 136. Bylo v ní uskladněno veškeré obilí letos sklizené. V této části vesnice je veliký nedostatek vody pro lokalizaci požáru, takže i v tomto případě zůstalo po požáru na ohnisku jenom ohořelé zdivo. K hašení požáru byla použita voda ze všech okolních studní

jakož i ze vzdáleného rybníka " Močidlo ". Posléze byla voda čerpána až ze studánky místního velkostatku, která pro ve velkou vzdálenost byla dodávána dvěma motorovými stříkačkami. Mimo sboru našeho zúčastnili se požáru požárníci z Horky, Křelova a Příkaz .

Cestovní ruch .

Místní hasičská jednota nezapomínala ani na zvýšení cestovního ruchu. Uspořádala ve dnech 1. a 2. července autobusový zájezd do " Babiččina údolí ", který absolvovala se 48 dospělými osobami. Spokojení účastníci - oživili si na místě samém vzpomínky - jak je dychtivě poznaly při čtení stránek " Babičky " od Boženy Němcové .

Škola .

Zdejší školu navštěvovalo ve školním roce 1950-51 celkem 83 žáků. Byla trojtřídní a podle náboženství bylo toto složení. 77 katolíků, 6 dětí vyznání ritu cirkve československé. Do školy v Horce chodilo 19 chlapců a stejný počet dívek.

Rozšíření školy o jednu třídu bylo prospěšné jak pro žáky samy a pro učitelský sbor, který byl doplněn o nového učitele Ladislava Kubise. Pro slabší děti byly zřízeny doučovací kroužky z jazyka českého a počtů, které byly prospěšné.

Učitelé ani v tomto roce nezapoměli připomenout žactvu významné výročí - dnů kulturního i společenského života a tak bylo vzpomenuo 14. září, Dne československé armády, mezinárodního dne spořivosti, 7. listopadu, třetího roku naší Pětiletky.

Žáci šli za kulturou i do Olomouce, kde v divadle shlédli operu " Čert a Káča ".

Škola a Sokol ku konci školního roku uspořádali " Sokolský den ", který se vydařil. Škola také prováděla pravidelně sběr odpadových surovin a prospěla tím národnímu hospodářství.

V zájmu spojení školy ze životem - po kterém je stále voláno - odpracovali žáci na brigádách celkem 275 hodin v lehčích zemědělských a lesních pracích .-

1952

ysem roku 1952 v obci byla tato událost :

1. června resignoval na funkci předsedy MNV. dosavadní jeho předseda Martin Vodička.

Novým předsedou se stal Ludvík Opletal, Skrbeň č. 37 - zaměstnanec Moravských železáren v Olomouci, rodák ze sousedního Břuchotína.

V práci orgánů MNV projevila se částečná stagnace mající určitou souvislost ze změnou na předsednickém místě.

Stavby :

František Mrlík provedl adaptaci svého domu č. 2 a tento pak dostal nové poísné číslo 216.

Obec má v celku stejný počet obyvatel jako před 10 lety - ale počet bytových jednotek stoupá podstatně, což svědčí o stoupající úrovni bydlení.

Při cestě k Hynkovu postaven manželý Berkovými nový domek, který dostal číslo 220.

Brigádnicky se provádějí práce kanalizační na odpadovém příkopu od Vyhnálova na Žaběnc.

Velkostatek započal se stavbou dvojdomků na bývalém rejdišti u Nadymače.

Na Žaběnci důkladně přebudoval svůj domek František Svozil, dlouholetý zaměstnanec zdejšího velkostatku.

Škola .

V důsledku poklesu žactva na naší škole došlo i k organizačním změnám. Odešla jedna učitelská síla a naši dvojtřídku navštěvovalo :

34 chlapci a 36 dívek - tedy celkem 70 dětí.

Do střední školy v Horce chodilo ze Skrbeně 46 dětí. Z naší dvojtřídky je 63 dětí náboženství řím.-katolického a 7 dětí náboženství československého.

Hovory .

Pro lepší pochopení vyučovacích metod uspořádala škola hovory s rodiči, které vedl řed. školy Živný z Olomouce. Živný zájem o diskusi potvrdil účelnost i nutnost takové spolupráce.

Žáci školy podnikli zájezd na Bouzov, do Ůsova a na Javoříčko. Byli poučeni o tragédii, která postihla občany

Jarovíčka v posledních dnech války a o nacistickém barbarství na tomto místě.

Jako každoročně i v tomto roce bylo na škole vzpomenuo všech významných dnů.

Společné návštěvy divadel, koncertů a přednášek - prohloubily vědomosti školáků.

K dokreslení činnosti i účelnosti nutno uvést drobné práce na poli - prohlídky brambořišť při výskytu " mandelinky " bramborové. Za sběr léčivých bylin se utržilo 500.-Kč.

Hasiči :

Místní hasičská jednota měla v tomto roce :
29 činných a 91 přispívajících členů.

Do jejich řad zasáhla i v tomto roce " Morana " a tak skrbeňští požárníci vyprovodili na skrbeňský hřbitov k poslední cestě své přispívající členy :

Rudolfa Bednaříka z č. 10, Rudolfa Dostála z č. 36 a Plháka Floriána z č. 107 .

Studna na hřišti .

Na valné hromadě MHJ navrženo a schváleno, aby společně se Sokolem byla na hřišti vybudována studna a to pro bezpečnost majetku a potřebu pro zřízení kluziště.

Okresního sjezdu požárníků ve Štěpánově zúčastnilo se ze Skrbeně 10 členů jednoty a kurs pro řidiče motorových vozidel absolvoval bratr Bořivoj Zatloukal.

Knihovna .

O místní lidovou knihovnu staral se svědomitě knihovník Vladimír Dostál - v jehož domě se knihovna nachází. Knihovna vlastní 1716 svazků a měla 1054 vypůjček .-

. - 0 0 0 0 0 - .

St

1953

Epidemie :

Státní statek i ostatní rolníci utrpěli značné hospodářské škody - neboť v

obci se vyskytla slintavka a kulhavka hovězího dobytka.

Státní statek ve Skrbeni odhospodařuje v přítomné době i půdu selských usedlostí č. 19, 20, 22, 23, 51, 56, a používá pro své účely budovy č. 19 / Podivínských / a Zlamalů č. 20. V okoštině u lesa otevírá státní statek pískovnu.

Nová měna :

Do celého hospodářského života zasáhla měnová reforma 31.V. prodaná nečekaným způsobem / o které se předtím mnoho šeptalo a postihla ponejvíce ony občany, kteří více věřili " žoku ", jak peněžním ústavům. Přepočítací klíč 50 ku 1 - v takovém případě popletl mnohým lidem hlavu.

Změna v MNV:

Změnu prodělala i obec, když koncem roku vrátil se na " ministerské křeslo " Martin Vodička a ujal se znova funkce na vedoucím místě v MNV.

Další změnu zaznamenáváme v peněžních ústavech. Ze záložny ve Skrbeni - stalo se jednatelství Státní spořitelny. Externí zaměstnanci : Vymětal Jan č. 9, Psota Boleslav č. 42, Sedláček Frant. a Hladišová Květa .

Myslivci :

Myslivecká společnost obhospodařovala revír o výměře 524 ha. Měla 11 členů a dva stálé hosty. Zastřeleno 161 zajíců, 262 koroptví a 2 kusy srnčí. Bažanti nestříleni.

Sněhová kalamita:

Byla zcela neočekávaně v noci z 8. na 9. květen. Po celé republice napadl sníh a jím bylo všechno do rána zavaleno. Byl to žalostný pohled na ten " zemský ráj ". Stromy v květu - ovalené sněhem a tento stav neprospěl příradě ani bažantům. Proto se nestřílelo.

Práce o žních pokračovaly pomalu a často " to " vázlo. Byly zavedeny " žnové hlídky ". Hospodářské družstvo Olomouc, jako výkupní podnik - snaží se vykoupit poslední nedodávky.

Stavební ruch :

Kromě stavby soukromných jednotlivců a elektrifikace - započal státní statek se stavbou kravina ve svém objektu 17-18. Stavba byla zahájena na podzim a po důkladném odstranění zboriska až do základů - ale do zimy měla " klobouk na hlavě ". Rozsáhlá červená střecha je dobrým poznávacím znamením snad už od Litovle.

Ovec. stromky :

Dalším záslužným činem zaměstnanců statku byla podzimní výsadba švestek - asi 500 - na březích potoků.-

~~~~~ # ~~~~~ # ~~~~~ # ~~~~~

Výpočet ze školní kroniky ve Skrbeni za rok 1953 říká - že : škola měla v roce 1952-53 dvojtřídku 81 dětí, 43 chl. 38 dív. Všechny děti byly české národnosti a dle náboženství : 1 adventista, 5 dětí náb. československého a zbytek / většina 75 dětí římsko-katolíků.
Přespolních - jak nazýváme ty, kteří chodí do Horky - bylo 54 a to 27 chlapců a 27 děvčat .

Korespondence s PB :

Naše škola může se "pochlubit " korespondencí se starým "bardem básníkem Petrem Bezručem, který je čestným občanem naší obce. Vhodnými připomínkami a výchovou byli žáci vedeni k prohloubení svých vědomostí a k výchově vlasteneckého ducha.

Požárníci . Rady přispívajících členů našich požárníků zase prořídly, když z Podvrbí na skrbenský hřbitov odnášen byl Josef Zatloukal, stolař - a Božena Kvapilová z č. 7.

Činných členů zaznamenáváme 39, byla konána výroční schůze a 9 schůzí pro členy.

Celková činnost proti předcházejícím letům byla slabší a po celý rok a nemuselo aktivně zasáhnouti proti požáru.

Sokol :

Po stránce tělocvičné dosáhl po mnoha letech jeho borec Vladimír Píteřka - sportovního úspěchu tím, že byl zařazen do reprezentačního družstva olomouckého kraje ve sportovní gymnastice.

Protože i v jiných směrech vedla si T.J. Sokol ve Skrbeni zdatně - byla v roce 1953 vyhodnocena jako

nejlepší v olomouckém okrese

a obdržela peněžitou odměnu 1000 Kč v nové měně.

Knihovna :

vykazuje 1761 svazků, 64 dospělých čtenářů a 33 dětských a průzkum říká, že z těch bylo 30 dělníků, 21 rolníků a tři jiná povolání.

Knihovna byla otevřena 20 týdnů v roce a navštívilo ji celkem 746 osob .

. - 0 0 0 0 0 - .

V

1954

ýznamnou událostí tohoto roku byly volby do zastupitelských orgánů, kterým předcházely předvolební schůze.-

V naší obci proběhla taková schůze dne 15. března a byly na ni ustaveny volební komise : místní, okrsková a obvodová. Při volbách byla obec rozdělena na 9 obvodů, tedy 9 obvodních komisí po 2 až 4 členech. Další převolební schůze konaly se v obecním hostinci 22. a 29. března.

Celostátní volby : Den 16. května byl dnem celostátních voleb. Volilo se do místních, okresních a krajských národních výborů.

Kandidáti do MNV :

1. Zatloukal Vlad.	dělník	Skrbeň	126.
2. Šertler Gabr.	tajemník		211.
3. Opletal Ludv.	dělník		37.
4. Fiala František,	zahradník,		114.
5. Fiala Miroslav,	rolník,		26.
6. Psota Boleslav,	rolník,		42.
7. Vodička Martin,	rolník,		115.
8. Absolonová Amež.	v domácnosti		218.
9. Nečesaný Frant.	účetní,		17-18.

dostali od 621 voličů 596 hlasů
a předsedou MNV se stal opět Martin Vodička.

Kandidátem do ONV za obec Skrbeň se stal Frant. Dokoupil, Skrbeň 135 - dostal od 621 voličů 595 hlasů a byl zvolen. Do KNV kandidoval v našem obvodě Palička Jaroslav, zaměstnanec Sigma Lutín a byl zvolen 587 hlasy.

Neodevzdané hlasy : do MNV : 25, ONV : 26, KNV : 35 hlasů.

Ustavení MNV : předseda Martin Vodička, tajemník G.Šertler,
finance : Nečesaný Fr., zemědělská M.Fiala,
osvěta: Opletal Ludv.,

Volby do Nár. shromáždění - konaly se dne 28.11.1954 a naše obec volila s obcemi patřícími převážně do okresu litovelského. V tomto obvodu kandidoval Dr. D. Polanský z Prahy, příslušník Československé strany lidové a byl zvolen.

Klima roku : Počasí nebylo celkem příznivé celoroční vegetaci a to se projevilo i v dodávkách. Zemědělcům Bylo odepsáno na povinných dodávkách: 8290 kg. obilí a řepy 6400 kg.

Nemoce : V obci proběhla epidemie - spála u dětí. Onemocnělo 35 dětí a 1 dospělá osoba.

Stavby : Vedle stavebních oprav soukromníků doznal stavební ruch zvýšení opravou fasády farní budovy řím.-kat. cirkve z prostředků cirkerních fondů.

Škola :

Skrbeňskou školu navštěvovalo 79 dětí - 41 chlapců a 38 děv. a podle národnosti 76 české, a 3 děti národnosti bulharské. Byly to děti rodičů zaměstnaných na zdejším statku.

Podle náboženství bylo : 73 dětí náb. řím.-kat., 3 děti náb. československého, 2 děti náb. pravoslavného a 1 adventista. Z docházky do náboženství římsko-kat. se odhlásili tři školáci a všechny děti jiného vyznání.

Byla zavedena dobrovolná tělesná výchova - do které se přihlásilo 32 chlapců a 27 děvčat.

Pro zdraví našich dětí - aby se předešlo různým nemocem, byla zavedena pravidelná lékařská prohlídka.

Mimo obvyklý sběr léčivých bylin a odpadových surovin - sbíraly žáci neplatné kovové peníze a odvedli Státní spořitelni 830 kusů těchto platidel.

Oddržování bezpečnostních a dopravních předpisů byli žáci poučeni příslušníkem VB z Příkaz.

Před nastoupením na hlavní prázdniny byl podniknut výlet do skláren v Úsobrně a na hrad Bouzov.

Hasiči :

V roce 1954 bylo celkem 40 činných členů, zemřel br. Josef Šustek, zakládající člen sboru. Při okrskové soutěži v pohotovosti, která se konala v Křelově 30. května obsadilo dužstvo ze Skrbeně II. místo, naproti tomu však v okresní soutěži kam postoupilo až na 13. místě.

Knihovna :

Čítala 1770 knih, které si vypůjčilo 102 čtenářů. Vypůjček bylo během sezony 1250, po čas letních měsíců jako jiná léta byla knihovna uzavřena. Funkci knihovníka zastává dále Vladimír Dostál č. 36.-

. - 0 0 0 0 0 - .

b

1955

řezen 1955 byl ve znamení celostátní podpisové akce - při které občané svými podpisy protestovali symbolicky proti rušitelům míru ve světě . Taková akce proběhla i v naší vesnici.

Změna na MNV : Dosavadní tajemník MNV Gabriel Šertler odešel do důchodu a novým tajemníkem se stal Miloslav Sedláček z č. 100 - dosavadní pracovník Výkupního podniku v Olomouci.

V měsíci dubnu provedena byla v naší obci hromadní výměna občanských průkazů.

Brigády : Dobrovolným uvědoměním pomohli naši občané při válcování silnice v obci od MNV ku kostelu.

Mandelinka bramborová : katastr obce byl zase napaden tímto škůdcem a díky včasnému opatření - nedoznaly škody většího rozsahu.

Výměna pozemků : Státní statek Olomouc - hospodářství ve Skrbeni převzal do obdělávání veškerou půdu na Hradisku a v Trávníkách - až po betonový most.

Stavby : Při cestě z nádraží na Vyhnálov započali brí Přidálové se stavbou svých rodinných domků.

Na pozemcích velkostatku při cestě do Hynkova staví rodinný domek zaměstnanec statku Protivánek Antonín - bydlící dosud v č. 90, dále Fiala Frant. zahradník, bydlící na č. 114, a v těchto místech si vybudovali domek také manželé Pospíšilovi a tento dostal čp. 221.

Při silnici ku Křepelce staví si domek manželé Baxantovi a jejich domek má č. 220.

Změny : Rolnickou usedlost č. 24 od dědiců po Josefovi Mrtýnkovi koupili manželé Baltovi a výměnu od Dostálova stavení č. 36 - koupili manželé Slámovi, zaměstnanci prodejny Jednota ve Skrbeni.

Uznání. Ředitel národní školy ve Skrbeni Ladislav Kobylka obdržel od ONV v Olomouci písemný dík s uznáním za dobré výsledky své výchovné činnosti na zdejší škole.

Hasiči : Sbor zúčastnil se lokalisace požáru v Příkazích, kde dne 16.11. vznikl v rolnické usedlosti Fišarově požár. O několik dní později opět v Příkazích požár v Kulturním domě uhašen - tantokrát před příjezdem našeho družstva. Sbor navždy opustil zakládající člen Tomáš Doležel z Podvrbí a k dispozici bylo činných 46 mužů a 10 žen.

Hanácké právo : Starý a dávný zvyk " Hanácké právo " uspořádal hasičský sbor dne 21. února " v ostatkový den ". Pořad sledovaný za třeskotého mrazu po celý den množstvím lidí z místa i okolí byl filmován zásluhou horeckého faráře p. Havlíka. Vydal se po stránce společenské i finanční. Film zakoupen na věčnou paměť a 2x promítán.

Sokol :

Naše tělovýchova v tomto roce nesla se směrem " Praha ", a to určovalo její ráz.

Spartakiádních dnů v Praze zúčastnilo se několik žen z naší obce. Tak Anka Nepustilová z č. 53 měla funkci vedoucí a okresní ubytovatelky, děvčata : Kovaříková Marie, Mikulková Blaža, Bludská Draha, Úchvatová Stanislava, Procházková Anka z č. 63 - se podílely aktivně na masových vystoupeních.

Škola :

Stav žactva - 41 hochů a 49 děvčat - dohromady ... 90 dětí si vynutil rozšíření školy na trojtřídku.

Z vyučovacích hodin náb. řím.-kat. se odhlásilo 7 dětí.

Docházka je dobrovolná.

Sdružení rodičů a přátel školy zakoupilo se svých prostředků pro školu promítací zvukový aparát.

Školní rok zakončen byl předčasně a celostátně dne 18. června pro včasné zahájení spartakiádních dnů v Praze.

19. června uspořádala škola a sdružení rodičů na sokolském hřišti " Dětský den " s dobrým úspěchem.

Naše rovy :

Marie Mikulková, vdova po rolníku z č. 52,

Fr. Smětáková, známá svým arážmováním zájezdů na poutní místa Široká Marie, vdova z Nové čtvrti, Přidal Jan z Vyhnálova,

Zlámalová Františka, výměnice z č. 14,

Brzobohatá Marie, vdova z č. 41, Doležel Tomáš z Podvrbí a v poměrně mladém věku / 50 let / František Chytil, šofér, z č. 186 .-

. - 0 0 0 0 0 - .

1956

řezen přinesl zase změnu ve složení MNV. Funkci předsedy se ujímá Vladimír Zatloukal a tajemníkem zůstává Miloslav Sedláček.

Pozdě - ale přece ... JZD ve Skrbeni .

Zemědělci ve Skrbeni představovali do roku 1956 téměř poslední " baštu " na Olomoucku - kde nemohla socializace zasáhnout. Zatímco ve vedlejší vesnici / Příkazy / zařukala tato forma zemědělského podnikání na dvéře před šesti lety - nenalézala ve Skrbeni " živnou půdu ".

Důvody ? - Zatvrzelé předsudky jedněch - neupřímnost a nepochopení druhých. A ti co alespoň trochu věřili - nechali se v rozhodné chvíli zvyklati ... " špatným příkladem z velkostatku - " a na tomto argumentu ztroskotávalo všechno úsilí i když si návštěvy " shora " podávaly kliku u dveří ..."

Informační schůze konala se 8.III. 1956, ustavující 15.III. a kromě skrbeňských zemědělců / 61 občanů / byli přítomni : ředitel Výkupního podniku z Olomouce Karel Fišer, okresní funkcionář Rudolf Starošík a předseda JZD Nedvězí - Nádvořník.

Založené JZD ve Skrbeni přešlo na III. typ a patronát zde měla Okresní odborová rada v Olomouci, kterou na schůzi zastupoval její člen představenstva Frant. Skopal.

Předsedou JZD se stal rolník Vlad. Dostál č. 36 a v představenstvu fungovali : Vrbka Vojtěch č. 8, Zlámalová B. z č. 14, Paterová Pavla, Mikulková Frant. z č. 58.

K přihlášeným 61 členům - se během roku přihlásili další 4, odhlásili se 3 družstevníci.

Družstvo začalo hospodařit na výměře 142 ha zem.půdy a výměra " záhumenků " činila 19 ha zem.půdy

Převzatý dobytek : 19 koní, 113 kusů hovězího a 230 kusů vepřového dobytka - umístěn " společně " u 12 členů.

Úroda tohoto roku byla v celku dobrá až na výnos cukrovky, který byl ale celostátně pod průměr.

Výše pracovní jednotky plánovaná na 21 Kč. vyplacena ve výši 23 Kč - mimo naturalie.

Po žních naši družstevníci podnikli autobusový zájezd na Českomoravskou vysočinu.

Odměna MNV : MNV umístil se v okresní soutěži na V. místě a získal odměnu 7.000 Kč k volnému použití.

Soudci z lidu : Členy nové instituce " soudce z lidu " byly jmenováni - Martin Vodička, Sedláčková Blaž. z č. 100 a Frant. Vychodil, zaměstnanec velkostatku.

V obci vyhuben " banx " hovězího dobytka - zavedena inseminace .

Stoletá stařenka . Pí Marie Sedláčková z č. 100 byla poctěna _____ v den svých stých narozením dary. ONV daroval " koš ", důchod zvýšil na Kč 300.-, blahopřáli z obce, pionýři a další občané.

Návštěva v SSSR. Náš občan František Směták z č. 150, pracovník Výkupního podniku z Olomouce byl mezi 126 čechoslováky, kteří navštívili Sovětský svaz a to v době od 31. října do 12. listopadu.

Hasiči : vykazují svou činnost takto - br. Josef Sedláček _____ po 11 leté úspěšné činnosti jako velitel, předal tuto hodnost Vladimíru Bodlákovi. Předsedou se stává Koudelný Josef. Stav členstva : 50 mužů, a 9 žen. Sbor obdržel novou výstroj, zúčastnil se okresní soutěže bez pronikavého úspěchu a také požárního dne v Horce.

Škola . Zahájení nového školního roku zúčastnil se předseda _____ MNV a v trojtřídce bylo : 42 chlapců a 44 děvčat - Celkem tedy 86 dětí, kteří sběrem vrátili národnímu hospodářství odpadové suroviny v množství 560 kg.

Uvítali " Dědu Mráze " a ve škole uspořádali výstavku knih s prodejem a všestranným úspěchem.

Účastnili se tělovýchovné besídky pořádané společně se Sokolem a byli jim připomenuty památné dny roku.

Pro slabší děti pořádány doučovací kroužky, které svůj účel plně splnily.

V péči o zdraví dětí pokračováno. Pojízdna zubní ambulance opravila menší vady chrupu dětí na místě.

Sokol : kromě obvyklé činnosti spočívající v dobrovolné tělesné výchově mládeže - uspořádal 1. července na hřišti " Dětský den ", na němž drobotina užila své.

Knihovna : čtenáři doplňovali své vědomosti četbou poučných i zábavných knih a jejich počet odpovídal průměru docíleném v posledních letech.

Úmrtí . Nelítostná " Morana " povolala si další životy a _____ tak z našeho středu odešli :

Pospíšil Antonín,	č. 14 - výměník,	stár	69 roků,
Kosek Jaroslav,	č. 99 - šofér,		27 roků,
Obkráčilová El.	č.102 - vdova,		83 roků,
Kusý Hynek,	č. 68 - rolník,		82 roků,
Zajícová Lud.	zestra faráře,		54 roky,
Vymětal Sl.	dítě,		5 roků,
Řezníček Josef	z nádraží,		67 roků,
Kubeš Frant.	č. 89 důchodce,		66 roků,
Fialová Marie,	č.153 v dom.		52 roků.

. - 0 0 0 0 0 - .

120

1957

ve Skrbeni koná v polovici února svou první výroční schůzi. Bilance hovoří o úspěších, kterých bylo v prvním roce dosaženo a nezakrývaly se nedostatky se kterými se zápasí. Změnila se poněkud tvářnost katastru - názory lidí však ještě o "něco méně . . .

Národní výbor a jeho orgány v tomto období : na jedné straně soukromní zemědělci, které máme získat - na druhé družstevníci a někde mezi tím - státní statek. Starostí nad hlavu a někdy se jim zdá, že si " toho " naložili víc ... a to všechno nese svůj stín ...

Hovory . MNV hovoří na veřejné schůzi s občany. Volá se i po tom, aby ti co dosud stojí stranou přiložili ruce k dílu. Přistupuje se k opravě sálu - 128 občanů odpracovalo brigádnicky 1.420 hodin. Na opravu sálu vynaloženo přes 70.000 Kč.

Dodávky . Pospíchá se s výkupem. Zkušenosti z předchozích let nutí k brzkému výmlatu, který ukončen o 9 dnů dříve jako loni. Vepřový dobytek ustájen na 100 % a stejně tak i hovězí dobytek. V obilí, seně a olejninách splněn výkup v naší obci stoprocentně .

Zdravotnictví . Tvoří se nové zdravotnické obvody. Skrbeň přidělena do Horky, kde je obvodním lékařem Dr. Slaviček.

V tomto roce probíhá celostátní akce - rentgenování plic, naši občané chodí hromadně za tím účelem do Horky.

Nové stromy . V nové části hřbitova vysazují se nové stromy, lípy.

Škola . Naše škola měla v tomto roce 92 dětí - 45 chlapců a 47 děvčat, kteří byli umístěni ve třech třídách. 86 dětí bylo národnosti české - 6 dětí slovenské a pocházejí z rodin zaměstnaných na státním statku a proto tento stav i v průběhu roku je měnivý a sama výuka tím trpí.

Žactvo školy zúčastňovalo se všech vzpomínek na významná jubilea a také při různých příležitostech zpestřilo slavnostní ráz programu.

Hasiči . Sbor zúčastnil se 2. června soutěže družstev v Těšeticích - kam vyslal tři družstva a to : muže, ženy a dorostenky. Výsledky soutěže :

Muži získali	569 bodů a II. místo,
ženy	487 bodů a I. místo,
dorostenky	526 bodů a I. místo.

Nová stříkačka . Sbor za úspěšnou činnost dostal přidělenou novou motorovou stříkačku PS 8 v ceně 18.900 Kč a doplnil tak výstroj. Provedeno poplachové cvičení, aby se zjistila připravenost a dne 16. července zajel sbor i s mot. stříkačkou na Krajský požární den do Olomouce.-

Sokol :

Činnost Sokola po stránce tělovýchovné poklesla a to se projevilo i v tom, že nebyl pořádán ani obvyklý " Sokolský den" v měsíci červnu.

Po stránce kulturní :

zjevný pokles nutno z části připočítat na vrub okolnosti, že při adaptaci sálu se " zapomělo " na jeviště, které padlo nato, aby sál byl prostornější. Bez jeviště nedá se dělat ani název her a tím méně jejich konání. A přece divadlo - to bylo v minulosti hlavní náplní kulturní práce na vesnici.

Veřejná knihovna .

Náše veřejná knihovna vlastnila	1746 knih,
vypůjčilo se	1315 knih,
čtenářů	106

z toho 56 dospělých a 50 mladých.

Dle soc. poměrů : 25 dělníků, 20 zemědělců a 11 jiných povolání. Knihovník Vlad. Dostál .

Volby .

K volbám dne 19. května se dostavili téměř všichni voliči. Jimi byl zvolen do ONV místní občan Frant. Dočkal z č.29, a do KNV Antonín Zbořil, předseda JZD Příkazy.

Fond solidarity .

Na fond solidarity pro maďarský národ, kde p-roběhla kontrarevoluce bylo vybráno v obci 1187 Kč.

. - 0 0 0 0 0 - .

do

1 9 5 8

JZD ve Skrbeni vstupují další členové a půdní fond vzrůstá. Potiže přináší roztržštěnost při ustájení dobytka v různých selských chlévech - což má za následek malou produktivitu. Tendence není vzestupná - mnoho lidí se na věc dívá " očima záhumenkářů ". Projevuje se malý zájem o práci ve stájích a tyto nedostatky jsou vodou na mlýn " nevěřícím Tomášům ... "

Chyba je v tom, že místo nových společných chlévů se strkají investice do malých prostor v selských staveních a te je po všech stránkách do budoucna nerentabilní.

Změny v JZD. Předsedou družstva stává se rolník Jan Vymětal z č. 9, - rostlinářem nový člen Arnošt Halouzka č. 32.

Výchádko z nouze. JZD provádí stavbu drůbežárny v zahradě Kleinově na " Devíti " při č. 212, protože prý vše na světě začíná vlastně vejcem ...

Státní statek : v uliční frontě " opelichaný kabát " - avšak dvoje nová vrata. Hlavní a druhé vedle Podivinských. Patrně proto, aby nikdo do hospodářství a hospodaření neviděl. Poctivého to bolí ...

Je doba mechanizace . Auta, traktory, vlečky - vše v pohybu, cesty tím přirozeně trpí a nikdo je neopravuje - neudrhuje, jako nešlo o majetek nás všech. Vždyť " plán " to jsou také lidé, kteří se musí dostat na pracoviště, kterým je tu pole - třeba až za Křepelkou ... Dopravním prostředkem tam je velociped a ten po těch hamejzích dvojnásob trpí ...

Antény . V obci přibývá " zvukoobrazů " - televizorů, které na vesnici přinášejí kulturu a z tohoto zjištění máme radost .-

Změny nemovitostí. Dům č. 10 na Podvrbí kupuje od dědiců nájemce obec. hostince Mir. Palla a na této usedlosti se zbourána stodola - která stejně jako u domu č. 23 - dosloužila.

Na dům č. 10 se stěhuje Martin Vodička z č. 115. Domek č. 97 na Vyhálově je přebudován od základů zedníkem Mir. Doleželem a střecha liší se od jiných novým vlnitým eternitem.

Změny ve škole . Dosavadní ředitel školy Ladislav Kobylka odchází vyučovat do Křelova a do Skrbeně přichází nový říd. učitel Jan Prokop z Drahanovic.

Kanalizace . MNV provádí zaklopení příkopu za dvorem - a tato akce je s potěšením kvitována všemi občany ze " Žabence ".

. - 0 0 0 0 - .

Předání sálu veřejnosti .

Radostnou chvíli prožívali naši občané v neděli 20. července, kdy nově upravený a přebudovaný sál v obecním hostinci byl předán veřejnosti k užívání. Je rozšířen a provedením patří mezi nejkrásnější v našem okrese. Slavnost byla zahájena průdem přes vesnici, který vyšel ze sokolského hřiště : v čele průvodu byla nesena státní vlajka, hudba, krojovaná mládež a mnoho občanstva. Místní sokolský pěvecký sbor zazpíval Smetanova " Věno " a za ONV přivítal přítomné poslanec Hebelka. Celková úprava sálu si vyžádala po konečné úpravě značného nákladu a dílo představuje zde hodnotu 170.000 Kč.

Škola : Život v naší škole byl v tomto roce poznamenán změnou. Dosavadní řed. školy Ladislav Kobyłka byl přeložen do Křelova a novým ředitelem se stal dosavadní učitel Jan Prokop, dobrý učitel, pedagog a agilní pracovník při všech příležitostech a tato změna ukázala se být prospěšnou. Činnost školy ukazovala se ve větší aktivitě, která je poznamenána také ve školní kronice.

Sokol : Po roce odmlčení - Sokol, jako by nabral " druhý dech " Dne 29. června za pomoci školy uspořádan byl ve Skrbeni " Sokolský den ".

Kromě školního žactva vystoupilo na bradlech o nestejně žerdi družstvo skrbeňských žen a jeho výkon ocenil okresní metodik na III. tř.

Stejně tak dobrý výkon podali muži a jejich vystoupení bylo odborníkem velmi hodnotně oceněno. Obvyklá kulturní činnost - divadlo - přes pěkný sál - nemůže se konati a to Skrbeni velmi chybí.

Hasiči :

Naši spoluobčané, kteří chrání dobrovolně majetek i životy - měli v průběhu roku hodně radosti. Ta započala v okrskové soutěži - kde se

družstvo mužů umístilo se	490 body na I. místě,
družstvo žen	501 bod na I. místě,
dorostenky	470 bodů na I. místě.

V okresní soutěži ve Vel. Bystřici bylo družstvo mužů na 6. místě, ženy na 5 místě a dorostenky druhé a i tento výkon je úspěchem.

Auto : Sbor se v minulém roce automotorizoval. Koupil třetí nové auto a svépomocí je upravil, aby jej mohl používat pro požární účely.

Slavnostní předání zbrojnice uskutečnilo se dne 3.VIII., kdy byla také instalována výstavka hasičských památek a trofejí, svědek pilnosti a dovednosti.

Členové sboru, kteří vykazují nejméně 20-ti letou činnost při té příležitosti obdrželi " Upomínkové listy ".

1 9 5 9

R

oku 1959 nedošlo ve vedení obce ani v JZD k postatným změnám, které by stály za zaznamenáním. Snad jen ta, že agronomem družstva se stal Josef Špunda ml. z č. 5, kterému se nepodařilo přesvědčit své rodiče - malozemědělce - aby vstoupili do JZD.

Jinak do družstva přicházejí noví členové, ale vesměs staré pracovní síly : Koudelný Josef, Svačinka Josef, Coufal Fr., Procházka Frolián, Procházka Jan a další.

Zelená hmota. Odborníci propagují pěstování kukuřice - " královny plodin " - ale hospodáři říkají, že je to jen " zelená hmota ". Teorie a praxe se tu prostě rozcházejí. Tak " buď anebo ..."

Voda . Obec " žižní " v letních měsících nedostatkem vody. A bez vody není života. Je jí třeba i důvodů požárů a také při koncentraci dobytka - protože spotřeba na jednom místě je větší.

Proto na sokolském hřišti provádí firma " Stavod " z Lutína velkou zděnou vodní nádrž / studnu /, která má alespoň v této části obce kalamitu odstraniti.

C O - školení . V měsíci únoru a březnu konalo se v obci školení v civilní obraně a jak zacházet případně s ochrannými pomůckami.

" Kácení stromů ". Občané poukazovali na nerozumné kácení stromů na vesnici a u Nadymače, některé z nich byly už v květu - jiné mohli ještě růst, aby dřeva bylo víc...

Požár . Dne 10. února ve 20. hodin vznikl požár nad chlévem stavení Josefa Plháka, který se během krátké chvíle přenesl a na sousední stavení souseda - Cecilie Vlčkové č. 108. Požár zničil střechy na oběma staveních. Záchraných prací se zúčastnili kromě našeho sboru : požární útvar z Olomouce, dále z Černovíra, Horky, Příkaz a Bruchotína. Pro nedostatek vody v této části obce - byla brána voda z velkostatku a tato pomocí motor. stříkaček předávána na místo požáru. Příčina požáru nebyla bezpečně zjištěna.

Filmová beseda . Kultura přišla za námi - tak říkali návštěvníci besedy ve Skrbeni, kterou uspořádala Okresní osvětová beseda. Odpolední beseda byla věnována mládeži a byla zpestřena hádankami. Večer po ustrádě profesionálních umělců - promítnut byl film " Berlínská romance " ku všeobecné spokojenosti.

Knihovna .

Knihovna v tomto roce neměla nějakých markantních změn mezi četbou a čtenáři - ale i tak v zimních měsících plnila poučné a zábavné poslání na vesnici. Staral se o to mnohaletý knihovník Vladimír Dostál z č. 36, kde knihovna je.

Hasiči .

Ve sboru byla provedena změna. Josef Koudelný byl zvolen čestným předsedou sboru a Josef Sedláček se stal předsedou a Josef Raušer preventistou.

V únoru musel sbor aktivně zasáhnouti při večerním požáru dvou stavení při cestě k Hynkovu, kde si chlapci udělali " ohníček ". Větší škody však nebylo.

V okrskové soutěži požárních sborů pořádané tentokrát v Příkazích umístilo se družstvo mužů na 1. místě, zatím co ženy a dorostenky byly druhé ve svých kategoriích. V okresní soutěži ve Vel. Bystřici se pak umístili muži na 6 místě a zanechali za sebou 7 účastníků.

Škola .

Dosavadní trojtřídní škola byla v novém školním roce rozšířena na čtyřtřídní. Z celkového počtu 100 dětí - bylo 85 dětí národnosti české, 15 dětí slovenské. Z 82 žáků náb. řím.-kat. nepodařilo přihlášku do náboženství 14 žáků.

Během roku prodělal učitelský sbor několik změn.

Sběr .

Pionýři a žáci školy vykazují tento sběr :
728 kg. papíru, 359 kg. kostí, a hader - 1406 železa.

Kromě toho odpracovali žáci školy 382 hodin při lehčích pracích na pozemcích JZD a u pomníku " Padlých ".

Činnost školy byla jako v předchozích letech pestrá, činorodá a užitečná pro společnost. Je zahrnuta v dobře vedené mnamní kronice školy a podává tak spravedlivý obraz práce dětí i učitelského sboru.

Sokol :

Celoroční činnost Sokola trpěla nedostatkem cvičitelů a veřejné vystoupení dne 28. června bylo uskutečněno ve spolupráci ze školou .-

1960

Letoší rok byl zase rokem volebním. Za tím účelem bylo v naší obci otevřeno " Agitační středisko " a to v klubovce MNV, kde konaly průběžné porady a pohovory před vlastním volebním aktem.

Občané pozvani sem ze svých obvodů hovořili s kandidáty o problémech obce i svých - co je " zlobí " a jak to odstraniti.

Volby . K vlastním volbám došlo pak v neděli 12. června a provedeny byly v obecním sále, který byl pro ten účel také důstojně vyzdoben. Od časně hodiny ranní vyhrával na vsi místní rozhlas a volební akt započal v 6 hodin ráno. Každému občanu byla dána možnost tajných voleb, jak to zaručuje také zákon o b volbách. Většina občanů však volila veřejně a na základě výsledků byl pravopletně zvolen a paká ustaven MNV :

Josef Mikulka	č. 58	předseda MNV,
Domes Rostislav	Příkazy	tajemník,
Neružil Josef	194	předseda fin. komise,
Brzobohatý Jan	202	předseda komise pro výstav.
Raušer Josef	70	místopředseda,
Vykydal Mil.	229	předseda zeměděl. komise,
Psota Josef,	193	bezpečnost,
Vítek Oldřich	186	osvěta -

všichni členové rady a dále pak : Bodlák Vlad., Opletal Ludv., Absolon Josef, Směták Josef, Štajgr Rost., Bednaříková Anna, Špunarová Květa, Balta Martin, a Koloušek Lad.,

Tajemník MNV Rostislav Domes pochází z Příkaz - kde bydlí a byl příslušníkem VB.

Oprava budovy MNV. Částečnou přestavbou a úpravou dostala budova MNV nový vzhled z venku a to především zasazením velkých oken. Nový národní výbor - více světla ! Práci prováděli starší pracovníci Josef Routil a Karel Kamínek a jim asistovali G. Šertler a Václav Spurný.

JZD . Půdní fond družstva byl ... 363,27 ha půdy, orné 347 ha.
Stav členů : 36 mužů, 76 žen - průměrný věk 55 roků.

Stavy dobytka : 124 dojnice, hov. dorostu 77, prasnic 54, 60 vepřů na žír, 17 koní.

Slepice : počátkem roku 739, koncem roku 1028 slepic.
Stav mechanizace : 5 traktorů kolových, 1 pásový, 1 kombajn na siláž, 2 zrnometry, a 2 senometry, 2 nakládače, 1 čtyřřádkový sazeč bramborů a 3 mlatiči soupravy.

Zájezdy: Družstevníci podnikli několikadenní zájezd do Čech.
Na zpáteční cestě se stal malý " výmaz " a jedna družstevnice musela být ponechána ve svitavské nemocnici.

Silnice Skrbeň-Horka a Skrbeň-Křepelka se válčuje " malou mechanizací ".

J.Z.D. - výstavba . Členové družstva budují výstavbu odchov-
hovězího dobytka pro 70 kusů, ve které
jsou zatím provisorně umístěny krávy.

Na podzim - cizími pracovními silami zahájena stavba kravína
pro cca 105 kusů.

Výše prac. jednotky plánovaná na 18.-Kč zvýšena na 19.-Kč a
naturalie / asi 1.50 Kč. na jednotku /.

Při podzimních pracích hlavně na cukrovce - při svozu - vypo-
máhala družstvu brigáda voj. útvaru i z vozidlem.

Státní statek . Obhospodařoval 436,44 ha zemědělské půdy.

Mechanismus byl rozšířen o výkonnou sušičku
umístěnou mezi dvorem a č. 19 a její výkon je 3 vagony denně.
V živočišné produkci má statek 210 dojnic a přes 100 ks. mla-
dého dobytka, 60 prasnic a 90 vepřů na žír.

Statek buduje novou farmu na " Hradisku ". Provoz má být za-
hájěn na jaře.

Změny nemovitostí . Štěpán Šišola, učitel - koupil chalupu
Nepustilovu č. 13 na Podvrbí, B.Vašíček
chalupu od Hostů č. 38, Jan Šulek z Náměště kupuje domek č.
115 na Podvrbí kam se stěhuje a vdova M. Čechová prodává dům
č. 161 u nádraží manželům Chytilovým z Loučan, kteří se sem
přestěhovávají.

Stavební opravy : Mir. Palla opravuje svůj domek na Podvrbí a
Mir. Svačinka dává novou fasádu domu č. 203.
U školy se bourá stará šopa pro " chalupnickou " mlatičku -
na podzim zde postavena zídka a dvůr školy tím uzavřen.

Včelaři. Důvěrníkem včelařů, kterých bylo 11 je Sedláček Fr.,
stlař. Včelstev 79, roční průměrná snůška 6 kg. na
jedno včelstvo. Kroužek uspořádal hromadný zájezd na Sloven-
sko.

Škola. Učitelský sbor nezměněn - žáků 98, chlapců 63, dívek
35 - do náboženství se nepřihlásilo 24 žáků. Pěvecký
kroužek pionýrů se zúčastňoval během roku všech společenských
oslav. Vedoucím PO byl učitel Zendulka. Vysláním jednotlivých
vedoucích na školení do Plumlova byla zvýšena jejich kvalifi-
kace - pionýři odpracovali 445 hodin na brigádách a sběrem pak
vrátili národnímu hospodářství 1002 kg. odpadových surovin.
Skrbeňská škola uskutečnila družbu se školou z Goliánova, okr.
Nitra a její žáci zde v dnech 20. a 21. května byli návštěvou.
Školní výlet směřoval tentokrát na zámek Úsov, hrad Bouzov a
jeskyně v Javoříčku. Žáci pomohli na polích ničit mandelinku
bramborovou a odpracovali tak 88 hodin.

Sokol . Sokolská jednota ve spolupráci ze školou umožňovala,
aby mládež tělocvikem mohla upevňovat své zdraví a
zaskotačit si - i když se projevil nedostatek cvičitelů.

Myslivost. Myslivci ve Skrbeni mají dva kroužky. První čítá
7 členů - hospodářem je tu Josef Nerušil a má vý-
měru 450 ha. V podzimním lovc. období měl úkol odchytit pro
export 50 zajíců - oschyceno bylo pouze 33 zajíců.

Myslivci při státním statku mají rozlohu 365 ha - je jich re-
gistrováno 5 a odchyt zde byl splněn. Oba kroužky na sebe
trochu " žárlí ..."

Knihovna : je otevřena 33 týdnů a to vždy v neděli dopoledne. Stav: 1197 knih zábavných a celkem 1861, čtenářů dospělých 82, dětí 38. Přírustek činil 52 nových knih, vyřazeno bylo 69 knih.

Vandalství . Za státním statkem na příkopu byly zasazeny stromky - švestky. Některý zlomyslník, bral od nich kůly. A až tam žádné nezůstaly - začal lámat stromky.

JZD " prožívá " pátý rok svého života. Malé jubileum. Předseda Koliha z Olomouce předává 30 nejlepším pracovníkům odznak " vzorný pracovník ". Jinak je tu stagnace a to ve vedení i mezi "řádovými" - pomoc odnikud nepřichází ... Během roku bylo odpracováno 61.430 prac. jednotek.

Likvidujícím předsedou je Boleslav Psota č. 42, neboť předseda Koliha odchází na studie. Rostlinářem je Špurný Tomáš st. a živočišnou výrobu má na starosti Jan Vymětal č. 9.

Příčina úpadku : nepochopení - slabá pracovní morálka některých družstevníků, diktátorské stony odcházejícího předsedy, který chtěl se nakonec " z toho " vyzout. A také snaha některých funkcionářů v MNV, kteří chtěli mít o starost méně ... A konečně i snaha některých orgánů - slučovat za každou cenu. Tento moment rozhodl.

Škola . Počet žáků 100. Chlapců bylo o 30 více - jak děvčat. Z rodin, kde pracují oba rodiče bylo 65 dětí.

V předvečer oslav 40 výročí KSČ byla na školní budově rozsvícena rudá hvězda. Toto právo obdržela Pionýrská skupina za svou dobrou práci.

Další odměnou byl žákům výlet podniknutý do Kroměříže, Buchlova a Gottwaldova. Za minulý rok d odpravovali pionýři 910 hodin a sběr činil 12 g centů odpadu.

Žáci školy vyslechly zajímavou přednášku o návštěvě a životě v Sovětském svazu s přímým účastníkem.

Ku konci roku se škola rozloučila s uč. L. Vymětalovou, která zde vyučovala 34 let a bylo ji ze všech stran poděkováno.

Do SSSR. JZD vyslalo v červenci svého traktoristu Arn.Halouzka na 14 dní do SSSR.

Státní statek posílá své pracovnice na rekreaci do Mariánských lázní a družstevníci se rozejeli autobusy hned na dvě strany : čtyřdenní zájezd do severních Čech a dvou-denní do Prahy.

Státní statek : provádí sklizeň obilovin dvoufázovou sklizní. Novým strojem " řádkovačem " je obilí pokoseno do řádků a po proschnutí kombajny mláceno a sláma lisována do balíků. Mnoho ruční práce ubylo. Jen sláma se sváží ručně, potahy. U stohu je motorem hnaný pásový výtah, který balík vynese na stoh, kde lidé slámu rovnají. Pokrok . . .

R

1961

roku 1961 bylo provedeno sčítání lidu, domů a bytů. Obec byla rozdělena na dva obvody. Sčítací komisaři : Brzobohatý Jan a Nerušil Josef.

Obec měla v den sčítání / 1. března / 1017 obyvatel.
z toho : 516 obyvatel mužského a 501 obyvatel ženského pohlaví

Mládeže do 15 let	251 osob	144 chl.	107 děvčat,
od 15 do 60 let	619 "	314 -"	305 "
nad 60 let	133 "	68 "	85 "
děti do 1 roku ..	14 "	10 "	4 "

celkem 1017 osob 516 m. 501 ž.

V průběhu roku na narodilo 14 dětí - zemřelo 7 osob .

Komunikace. Vybudován dlážděný chodník od č. 34 k nádraží nákladem 20 tisíc Kč. V akci " Z " odpracovali občané 580 hodin. Přátom byly odstraněny stromy, které při zřízení překážely.

Blátěvá cesta na " Žaběnci " navežena hrubým šterkem, státní statek navezl lomový kámen na vyústění cesty k Hynkovu. Odpadový tok kolem železniční tratě byl pročištěn.

Udržba obce stála asi 110 tisíc Kč. - soukromně bylo provedeno za 117.000 Kč oprav.

Jednota Olomouc provádí " generálku " v hostinci na Křepelce. Provedena oprava kabiny pro promítání filmů. V této akci bylo zdarma odpracováno 324 hodin.

Změny : V místním " Pohostinství " a " Masně " nastupuje nový vedoucí. Je jím Jan Sedláček z č. 100 ve Skrbeni, který působí v Chropýni.

Dohnálková Marie - postupuje " Křepelku " - Jednotě Olomouc.

Škrobánková Bož. prodává dům č. 49 manželům Přidalovým,

Koudelný Josef přenechává svůj dům synu Jaroslavovi,

Věra Mazalová-Vodičková prodává domek č. 191,

manželé A. a L. Tichých kupují domek č. 61 od manželů Svozilových . Koloušek Josef prodal domek č. 195 - Lad. Kolouškovi ml.

Požár. 15. června v dopoledních hodinách vypukl požár na půdě domu č. 225. Byl včas zpozorován - utlumen vodou z domácího vodovodu, takže přispěchavší požárníci nemuseli zakročit, Požár byl dílem nerozumně si hrajících dětí.

Co se vleče ... Státní statek je pranýřován, že vedle vepřince na " Hradisku " - nemůže dodělat řadu dřevěných " krmců " a liknavou prací je zbytečně znehodnocována okolní úroda ...

Zeleň . Prostranství okolo národní školy dostalo nový vzhled, plocha se rozzelenala - " malý park ..."

u 225 a

1 9 6 2

Skrbeň má jednoho hospodáře. Je jím státní statek, který až na malé výjimky obdělává tu veškerou půdu. I zde dochází k častým změnám ve vedení.

Někdy ani příchozí nestačí se pořádně poohlédnout a už zase "balí kufry". A všeho moc - škodí ...

Bývalí členové družstva pomalu si zvykají na "nové podmínky". Chápu, že nezbyvá - než se přizpůsobit ...

Koncem roku postaven do čela nový muž - "starý" odborník František Mrlík, jemuž místní orgány slibují pomoc. Poměry se lepší - jakoby ze změnou plechové tabulky na vratech sel- ských usedlostí na "Majetek ČSSS" - přišel nový duch ... Odstraňují se nedodělky, dodělává se kravin, s polí mizí re- zavá mechanizace, která prodělávala "studený odchov". Příznivá zpráva z tisku "Státní statek nejen plní - ale i překračuje" shoduje se ze skutečností ...

Kino. Skrbeňští občané mají své kino. Promítá se tu sta- nové "Hanácké právo". Herci pochází ze Skrbeně a je jen povzdech, že to není zvukové ...

Mizí. Došlo i na domek železničního zaměstnance na nádraží ve Skrbeni - který překážel a musel ustoupit také pokroku a aby bylo zabráněno dopravním nehodám ...

Distribuce. I distribuční složka "Jednota" přichází s činem. Staví v Lounově zahradě samoobsluhu. Sýčkové tvrdí, že je to malé - odborníci / v uvozovkách / zase ujišťují, že to odpovídá státní normě ... Ale na skladiště projektant zapoměl ...

Škola. Složení žactva - 84 žáci národnosti české a 16 žáků nář. slovenské - mělo nepříznivý vliv na prospěch - což je nakonec pochopitelné. V průběhu roku se 4 děti / rodiče zemědělství pracovníci / přestěhovali jinam. Pionýři byli rozděleni do tří skupin a jejich vedoucí - studenti - byli zaneprázdněni studiem - a proto se scházeli velmi nepravidelně. Jiskry se nescházeli vůbec. Zájmové kroužky vedli učitelé a nejlépe si vedl pěvecký kroužek, který často veřejně vystupoval při různých oslavách v obci. Sběr: 560 kg. papíru, 400 kg hader a 30 kg. kostí. Do náboženství se přihlásilo ze 77 dětí - 42 dětí t.j. 54% Žákům vyprávěl ing. Vrbka o své cestě po Sovětském svazu a severní Africe. V brigádách vykazují žáci 320 hodin.

ČsČK. Činnost odbočky Čs. červeného kříže byla obnovena. Má 20 členů - vlastně členek, které mají z části odborné školení. K dispozici má různá odborné pomůcky - předsedkyní odbočky je Marie Koloušková, Skrbeň č. 118.-

Výbor žen. Pomáhal při jarních pracích na cukrovce ve státním statku na výměře 8 ha, uspořádal přednášku odborného lékaře o kožních chorobách, připravil také oslavu MDŽ a podílel se na všech kulturních akcích v obci.

Výstavba :

V roce 1962 bylo vydáno 24 povolení pro adaptace a mimo to bylo provedeno mnoho drobnějších oprav na nemovitostech. Postavena nová prodejna Jednoty a děšlo k zbourání dvou domů. Samoty " Gandie " - za Křepelkou a obytného stavení na nádraží, který sloužil za byt pro zaměstnance dráhy.

V akci " Z " provedeny chodníky kolem školy a místo původně plánovaného chodníku kolem st. statku přikročeno ku zřízení chodníku kolem hřiště na Novou čtvrt. Odpracováno byla celkem 817 hodin zdarma.

Bylo pokračováno na adaptaci " Vývařovny ", otlučeny omítky, zasazena okna, dvéře.

Požárníci .

V okresní soutěži ve Vel. Bystřici soutěžilo družstvo dorostenek a získalo I. místo.

Byla provedena generální oprava požárního auta.

Školení : Opletalová Anka byla vyslána do 14-ti denního kurzu pro činovníky a Karel Andryšek do kurzu pro velitele.

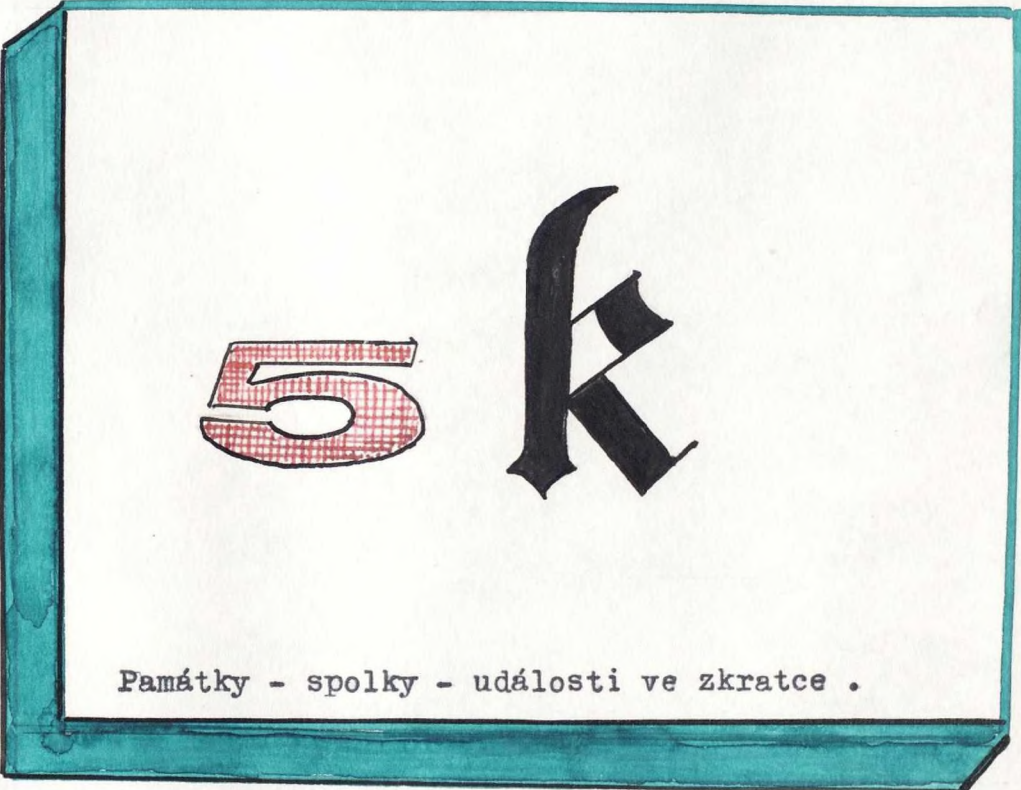
Tragicky při výkonu zaměstnání jako železničář zahynul člen - František Svozil ze Žabence.

Sokol :

V letním období byla tělovýchovná činnost zaměřena pocho-pitelně na letní hřiště - v zimních měsících pak zřízeno zde kluziště pro bruslení a hry dospělých a mládeže. Potíže byly s nedostatkem cvičitelů pro směnnost v zaměstnání. Kulturní činnost uskutečňována ve spolupráci se všemi složkami v obci.

Majetkové změny :

Josef Pater odprodal svůj domek - manželům Helešicovým,
Fiala František provedl omítku domku k Hynkovu,
Spurný Josef provedl nadstavbu svého domku,
Mikulka Josef č. 52 zřídil na dvoře novou byt. jednotku,
Josef Fiala č. 1. zrušil pozůstatky " kovárny ",
Boleslav Psota č. 42 - nová okna a fasáda,
Hladiš Alois č. 105 - zrušil svou " kovárnu ",
Lakomý Vojt. č. 45 zřídil velká okna,
Frant. Izák č. 50 - provedl novou fasádu a drát.oplocení.
Sedláček Jan ml. převzal dědictvím domek od své matky,
Gešvinder Gabr. převzal domek po zemřelém otci,
Dopita Květ. prodal svůj domek č. 25 - Cyrilu Kovaříkovi.

A teal-colored rectangular frame with a 3D effect on the left and bottom edges. Inside the frame, the letter 'S' is rendered in a red and white checkered pattern, and the letter 'K' is in a solid black, gothic-style font.

S K

Památky - spolky - události ve zkratce .

Padli ,
a b y e h o m ž i l i .

" Pomník padlých "
obětí I. světové války
1914 - 1918 .

Před dvaceti lety . . .
1939 - 1945 .

Dopis matce . . .

Desky hrdinům
na domech č. 158 a 159 .

Kvapil Karel
 Hékal Frolián
 Koloušek Robert
 Kovařík Bohumil
 Lakomý František
 Maivald Emil
 Mrtýnek Gabriel
 Mikulka Josef
 Mikulka Gabriel
 Podivinský Josef
 Přidal Florián
 Sedláček František
 Procházka Frolián
 Sedláček František
 Široký Frolián
 Směták Josef
 Směták Josef č. 27
 Směták František
 Tichý Jan
 Tichý Jaromír
 Vodička Ladislav
 Vodička Tomáš
 Vysloužil Josef
 Zatloukal Karel
 Nerušil Alois
 Svačinka Václav
 Vyhlídal Adolf
 Procházka Leopold
 Sedláček František

HLE VAŠE SVOBODA - TOŤ KOŘIST NAŠICH ZBRANÍ
 BUĎ SLAVNÝ ŽIVOT VÁS - JAK NAŠE UMÍRÁNÍ

PAMÁTCE

zahraničního letce
 a zahynulých občanů
 při osvobozovacích
 bojích :

František Bieberle
 nadpor.čs.zahraněního
 letectva

Jan Bludský
 24.4.1945 v Uh.Brodě

František Vodička

František Procházka

Justina Procházková

Marie Procházková

Jaroslav Fiala

Metoděj Svačinka

v době nesvobody národa
 v letech 1939 - 1945
 umučených v koncentrač-
 ním táboře :

Josef Vymětal
 v Breslau

Josef Fiala
 v Osvětimi

Josef Doležel
 v Brně

Alois Dvořák
 v Buchenvaldu

Josef Doležel
 v Osvětimi

Frolián Bednář
 v Badenu

Neplač milá matko !
pomni, že Čechu sladko -
pro vlast svou zemřít !

Inspektorát československého letectva
ve Velké Británii .

15. Grosnouver Place
London, S.W. 1.

6. červen 1945

Nadporučík letectva František B i e b e r l e
narozný 23.2.1912 ze Skrbeně - byl od prvního počátku
války vynikajícím příslušníkem československého zahranič-
ního letectva.

Po příchodu do Francie prošel krátkým výcvikem, načež byl
na vlastní žádost zařazen k bojové jednotce, Získal vyní-
kající úspěchy při náletech na nepřátelská území a přispěl
velkou měrou k dobrému jménu československého letectva.

Dne 25.V.1940 se nevrátil z úkolového letu nad územím ob-
sazeným nepřítelem. Žádných dalších zpráv o něm nepřišlo
a další pátrání bylo bezvýsledným.

Byl úředně prohlášen za mrtva.
Položil svůj život v boji proti nepříteli - jako věrný
syn své země a statečný obhájce společných ideálů a svo-
body.

Byl vyznamenán československým válečným křížem !

Čest jménu, prá-ci a památce !

Div.generál K.Janoušek,
inspektor československého letectva
ve Velké Británii.

Číslo 158 .

Tam svítá -
síla probouzí se již -
a lomcuje mi znavenými údy -
já vstávám - abych kráčet světlu vstříc !

UMUČEN V KONCENTRAČNÍM TÁBOŘE V OSVĚTIMI

J O S E F F I A L A narozen 14.VI.1894
zemřel 23.XI.1942

Nezradils - stál jsi pevně a statečně -
tvá oběť nebyla marná - čest tvoji památce !

0 0

Číslo 159 .

Za svobodu a čest národa bojoval a padl
FRANTIŠEK B I E B E R L E - nadporučík

československého zahraničního letectva .

narozen 23. 2. 1912
zemřel 25. 5. 1940

over

událostí :

K prvním dnům našeho osvobození r. 1945 váže se také vzpomínka na prvního pisatele kroniky obce Skrbeně, zemřelého říd. učitele Františka Krále : válka podlomila jeho zdraví tak, že ani nová svoboda jej už nedovedla uzdravit a on skonal právě t-ýden po našem osvobození obce a jeho pohřeb 17. května 1945 byl imponantním dokladem úcty všeho lidu k zemřelému.

Duben 1945 : skrbeňský rodák Jenda Bludský, 28-letý učitel, _____ sokol, sportovec a hudebník - nedočkal se našeho osvobození po kterém tolik toužil . . . Nelítostná Morana zastihla jej v Uherském Brodě, kde působil jako učitel a tam střepina granátu ukončila mladý nadějný život . . . Na samém prahu našeho osvobození !

V roce 1130	bylo v obci	650	obyvatel	51 domů,
" 1793		505	"	60 domů,
" 1837		650	"	101 domů,
" 1900		913	"	
" 1910		999	"	142 domů,
" 1930		998	"	178 domů,
" 1950		926	"	
" 1961		1017	"	
" 1964			"	237 domů.

V roce 1910 byla toto obecní zastupitelstvo : starosta Jos. Mrtýmek, č. 24, radní Josef Fiala č. 26 a členové: Josef Mikulka č. 52 / sáhoň /, Tomáš Spurný, od křížě, Gabriel Zlámal st., č.20, Frolián Novák č. 11, Frant. Mikulka č. 23, Jakub Vrbka č. 8, Frant. Klein č. 44, a Podivinský Fl. č.19.

Kronika školy ve Skrbeni - založená r. 1882 - může se pochlubit vlastnoruční korespondencí s národním umělcem Petrem Bezručem. Petr Bezruč do Skrbeně často dojížděl a to do rodiny zemřelého říd.uč. Krále a také se znal se zemřelou pošt.uř. M. Kubitovou - původem z Ostravska, která také patřila do okruhu jeho přátel a známých. I po válce, po úmrtí manželů Králových dojížděl dále do domu Králova, kde kromě vzpomínek na minulost - byla básnikovou spolupracovnicí sl. Jiřina Králova. Vedla mu korespondenci a pomáhala uspořádat knihovnu. To trvala až do r. 1958, kdy Jiřina zemřela.

V roce 1937 u příležitosti sedmdesátých narozenin P.B. byl

národní umělec jmenován "čestným občanem obce". Dnes tato skutečnost není mnoha občanům známa - ačkoliv je to pro obec ctí .

Jinými - tak obcí vyznamenaní jsou :

Fr. Scheiber, lesní správce v Horce / viz kříž u Jezírek /,
Samuel Mikulka, správce zdejší školy - pohřbený na zdejším
hřbitově .

Římsko-katolický kostel ve Skrbeni .

Skrbeň v dřívějších dobách nábožensky patřila k Náklu a také do Křelova. Roku 1834 byla v obci postavena kaple, která byla vysvědcena 23.10.1835 - později proměněna v kostel. R. 1908 byla původní kostelní věž zvýšena na 35m, opatřena bání a provedena přístavba předsíně. Fara vystavěna v roce 1869.

Samostatnou farností se stala Skrběň r. 1869 a prvním farářem se stal P. Ignát Vrba, známý selský pracovník. Sám hospodařil na farských pozemcích - byl poslancem zemského sněmu a jedním ze zakladatelů známého olomouckého demíku "Pozor". Byl čestným občanem obce a je pochován na místním hřbitově.

Historie kostela sv. Floriána .

Před první světovou válkou byly na věži kostela ve Skrbeni 4 zvony z dobrého materiálu a dobrého zvuku.

R. 1915 daroval tehdejší farář malý zvon o váze 55 kg - pořízený z čisté zvonoviny r. 1835 - rakouské vojenské správě / 3.VI.1915 /.

R. 1916 - 13.10, zrekvírovány další dva zvony o váze 153 a 298 kg. pro válečné účely rakouské. Zvony byly vyrobeny ve Vídeňském N. Městě.

V r. 1924 zakoupeny 2 nové zvony - zhotovené firmou Herold v Chomutově.

Přišla okupace a druhá světová válka.

13.VI.1942 zvony opět odebrány pro říšskou Wehrmacht.

Posledně zazněly při pohřbu kostelníka a zvoníka - rolníka Tomáše Spurného z Vyhnálova, který měl značný podíl při pořádání sbírek na tyto zvony.

Dětský útulek ve Skrbeni.

Dětský útulek ve Skrbeni zahájil svou působnost 22.7.1956 v čísle 54 / u Vrbků / a navštěvovalo jej 22-24 dětí. Pěstounkou tu byla Marie Zatloukalová z Vilémova - pomocnicí Marie Berková ze Skrběně.

Stoletá stařenka - pí Marie Sedláčková,

z č. 100 - byla v den svých stých narozenin poctěna návštěvami / z ONV, z MNV, pionýry / a dary. Bylo to v r. 1956, zemřela v r. 1958.

V Sovětském svazu ze Skrbeně

byl na podzim 1956 občan František Směták z č. 150. Také JZD Skrbeň tam vyslalo svého traktoristu Arnošta Halouzku z č. 32. Obá o tom dovedou poutavě vypravovat ...

Skrbeň ve fotografii :

Tato slova je možno užít o sbírce, kterou vlastní občan Vilém Vovesný z č. 6 na Podvrbí. Je tam také mnoho obrázků z událostí roku 1945 .

. . . a v televizi :

Draha Bludská, naše občanka - odborná učitelka v Prostějově vystupovala v r. 1962 jako první osoba z naší obce v televizi ... Je známou pracovnící Sokola a ochotnického divadla, konferenciérkou souboru písní a tanců " Mánes " Oděvních závodů v Prostějově. Se souborem vystupovala i v Něm. demokr. republice.

Odešel a zase se vrací :

V r. 1888 narodil se v doškové chaloupce hošík, jemuž dali jméno Gabriel. Přesto, že vyšel ze skromného prostředí studoval a v roce 1913 měl v obci " primici ". To byla tehdy významná událost - vždyť kněží byli nezřídka dobrými pracovníky na poli osvěty. A nyní skoro po 50-ti letech vrací se tento náš rodák P. Gabriel Vlček do své dědiny, aby tu trávil zbytek života.

Květen 1953 - klima .

1. květen po předchozích chladných dnech - byl pěkný, jarní. Po něm následovalo a přehánkové počasí. 8.květen byl chladný - deštivý a pak v noci na 9. květen napadal sníh, který se udržel po celý den. Celý kraj byl bílý jako v zimě. Těžkým sněhem bylo poškozeno anebo zničeno mnoho stromků a pohled na úrodu nebyl vábný. - Druhá polovina května byla celkem pěkná - teplá .

Hospodář ze Skrbeně .

K spoluvůrcům různých rolnických, družstevních či akciových podniků patřil rolník Gabriel Zlámal st. z č. 20. Narodil se 28.VI.1865 ve Skrbeni, studoval reálku a rolnickou školu - účastnil se zakládání různých rolnických podniků. Byl předsedou Ústřední rolnické záložny v Olomouci - největšího peněžního ústavu v kraji, Mlýna a družstevních závodů v Horce, Hospodářského družstva v Olomouci a dlouholetým starostou obce.

V r. 1830 se v č. 38 narodil František Žitný. Vystudoval a v r. 1891 byl jmenován vládním radou. Zemřel v Opavě v prosinci 1897 .

Poslední pohřeb člena spolku " Svěpomoc ".

Koncem ledna 1951 byla pokynem " shora " zastavena činnost podpůrného pohřebního spolku " Svěpomoc ". Posledním skutečně korporativním činem byla výprava pohřbu člena spolku Karla Štajgra st., zemřelého 5. února 1951. Pohřeb konal se za velké účasti členstva rozpuštěného spolku i občanstva ...

Karel Štajgr zemřel v 75 letech, byl dělníkem a malozemědělcem, pocházel z Tršic a byl otcem početné rodiny. Velká účast svědčila o jeho oblibě. Mimo kněze se s ním rozloučil za " Svěpomoc " Jan Šolc.

Samuel Mikulka / 1861 - 1941 / správce školy.

Správce skrzešské školy Samuel Mikulka narodil se v Březnici v Jugoslavii. Na zdější školu přišel v září 1893 a působil zde na škole do prázdní 1921. Učiteloval celkem 43 let a z toho ve Skrbeni 28 roků.

Jakkoliv děti nedovedou vždy dobře ohodnotit člověka - je nutno vzpomenout na tohoto učitele - jako na dobrého člověka, hudebníka a varhaníka, který se hudbě plně věnoval i když už žil v důchodě.

Na jeho domku č. 83 u nádraží byla busta Smetanova. Ve škole rád žáky zaučoval do tajů hry šachové, rád se pochlubil svými cestami do zahraničí, které o prázdninách uskutečnil a v řeči používal cizích citátů.

Jeho učitelem byl i Nešvera : složil více hudebních děl a jeho práce byly uveřejňovány v časopise " Česká hudba. Zemřel v r. 1941 a pohřben na místním hřbitově.

Náš rodák Jaroslav Šustek

je pro mnohé osobou neznámou. Jako nejstarší syn nezámých rodičů z č. 6, prožil svů mládí v malém domku neda-leko kostela. Za první světové války koupili jeho rodiče domek na Podvrbí a jeho bratr tam ještě žije.

Jaroslav Šustek byl příčinlivý ve škole i v životě a dosáhl vzdor malému prvotnímu vzdělání poměrně vysokého společenského postavení : r. 1948 byl jmenován poručíkem automobilního vojska a přemístěn k vyšší jednotce. Později byl přemístěn k MNO, kde působil jako starší inspektor. Po té působil jako zástupce náčelníka skupiny ve funkčním místě inženýra - plukovníka, pak byl povýšen na podplukovníka a v r. 1957 po dovršení 55 roků odešel do výslužby.

Příklad poctivosti a snahy !

Ing. Gabriel Vrbka, náš rodák, který ještě žije a rád cestuje - je ředitelem zemědělských škol v.v. - Vystudoval na zemědělských školách v Olomouci, v Přerově, Táboře a vysokou školu zemědělskou v Brně. Působil jako odborný učitel v Kroměříži a ředitel v Rouchovanech. Odbornými články do zemědělských revuí propaguje pokrokové metody v zemědělství, poznal co je nového v cizině a dovodí o tom poutavě vyprávět. A let mu nepřibývá ...

1882 : stavba dráhy Olomouc - Kostelec /:

Jízda na ni započala 1 března 1883. Jízdné ze Skrbeně do Olomouce stálo 24 krejcarů - později 18 krejcarů .

V neděli a " tržové dny " / středa-sobota / platilo se jen 12 krejcarů a od r. 1903 ve III. třídě - 15 krejcarů.

Odvodnění : Náklo, Unčovice, Příkazy, Lhota, Skrbeň a dvůr.

V r. 1907 zvolen stálý výbor a ze Skrbeně rolníci Fr. Mikulka č. 23 a Fr. Nepustil č. 13. Za vykopání a odvoz jednoho kubického m. platilo se 50 haléřů, podnik financovala Obč. záložna v Nákle a Rolnická záložna v Příkazích.

V roce 1912 uděleno ministerstvem orby z Vídně povolení k drenážování a poskytnuta subvence: na regulaci 40% nákladů do výše 52.800 Kč rakouských, na drenáže 30% do výše 115 tisíc K rakouských.

Do meliorace pojata 1248 ha pozemků všech obcí.

Celkový náklad / taky, vodovod pro velkostatek Skrbeň, výkup pozemků, odškodnění mlynářům / činil .. 758.359 Kr
majitelé pozemků maseli uhradit 475.674 Kr

Na čištění a udržování se vybíral poplatek.

V r. 1926 usneseno zříditi udržovací fond ... 235.000 Kč.

Pozemky pro vodovod velkostatku ve Skrbeni.

13-2.1909 kupuje město Olomouc od manž. Balcaříkových v Řepčíně pozemek p.č. 910/14 ve Skrbeni ve výměře 29a 88m za ... 1308,47 K a od Jana Najvářka ze Skrbeně 14a 93m za ... 700.-- K - za účelem stavby vodovodu z Příkaz do S.

Pronájem .

Město Olomouc pronajímá firmě A.H. May v Hejčíně sladovnu ve Skrbeni od r. 1898 do r. 1913 za 4 tisíce zlatých ročně.

Město Olomouc pronajímá firmě May v Hejčíně pozemky v Horce, Skrbeni, Hynkově a Hunčovicích od r. 1913 - 1939 i s budovami hospodářskými za 71.026,92 K ročně.

Skrbeň a atentát na protektora Heydricha ...

V r. 1942 byl v Praze spáchán atentát na kata českého národa R. Heydricha.

Na skrbeňské škole v letech 1915 a 1916 působil jako učitel Josef Petřek z Hodolan.

Byl to otec rodiny - ze které pocházel Dr. Petřek, pravoslavný farář, jeden z těch, kteří z pražském kostele poskytlí úkryt českým parašutistům - vykonavatelům rozsudku nad R. Heydrichem .

1945 - založena skupina ČSM ve Skrbeni.

Počáteční počet byl 60 mladých lidí, prvním předsedou Vladimír Dostál z č. 36.-

1950 - založena pionýrská organizace ČSM.

První vedoucí byl učitelka Lud. Vymětalová z č. 9.-

Zemský památkový úřad
pro Moravu a Slezsko v Brně.

oficiální seznam
památek / S k r b e ň .

Příloha k čís. 1923/36 .

Oficiální seznam památek :

1. Farní kostel, st.p. 1, Řím.-katol. farní kostel sv. Floriána ve Skrbeni.
2. Fara, st. p. 5/2 - Řím.-katol. fara ve Skrbeni.
3. Hřbitov - p.č. 577/1, Řím.-katol. kostel ve Skrbeni.
- 4a Dvůr - nad branou socha sv. Floriána.
- 4b Dvůr - st.parc. 100 - socha sv. Floriána - totéž, město Olomouc.
5. Boží muka - blíže Křepelky, p.č. 291, St. Voglová, Skrben 18.
6. Pomník " Padlých " - p.č. 578/2, obec Skrbeň .
7. Boží muka při polní cestě ku Křelovu, p.č. 192/2, Sklenářová Růžena z Hulína .
8. Boží muka při silnici k Horce, p.č. 582/2, okresní silnice, veřejný majetek .
9. Kaplička " Ve skále ", p.č. 559, maj. město Olomouc.
10. Kříž na Vyhnálově, před domem č. 121, p.č. 578/3, náves, obec Olomouc .
11. Předvěké hradiště :
 - p.č. 672 obec Skrbeň - cesta .
 - p.č. 432/5 - Zlámal Gabriel starší, Skrbeň č. 20,
 - p.č. 432/6 - Zlámal Gabriel ml. a Anežka, Skrbeň č.20.
 - p.č. 432/7 - Vrbka vojtěch a Ludmila, Skrbeň č. 8.

V Brně, dne 5. února 1937.

Přednosta :
podpis nečitelný,

vrchní rada správní osvětové služby.

Skrbeň : Brána do hospodářského dvora .

Severní průčelí tvoří budovy bývalých sladovnických humen hospodářského dvora dř. města Olomouce. Mezi budovami ve vysoké zdi je široký skoro čtvercový vjezd - po obou stranách má v omítce zdvojené jednoduché pilastry, nad vjezdem je kladí s hlavní římskou krytou taškami.

V ose vjezdu visí kartuše zdobené velkými akarty a volutami, dola má stylisovanou zvířecí hlavu a uprostřed pak orlici města Olomouce.

Na střížce zídky v ose vjezdu na podstavci s velkým výžlabkem a datov. 1708 je umístěna socha sv. Floriána.

Hlavní budova v hospodářském dvoře .

Zde byla tvrz. Roku 1530 koupil tvrz Jan z Hřiště - jehož oeb je se svislým pruhem uprostřed budovy. Bude souhlasiti s erbem na portále. Budova bude asi z poloviny 16 století.

Od roku 1550 byl zde pivovar - pak sladovna.

R. 1579 koupilo statek město Olomouc - objekt renezanční, cenný pro historii města Olomouce.

Skrbeň . Socha sv. Floriána v hospodářském dvoře .

Na velkém nádvoří hospodářského dvora je umístěna velká socha sv. Floriána, která sem byla přenesena z kašny kapucínského kostela v Olomouci.

Na velkém odstupňovaném soklu a hranulovitém podstavci s římsou je osazena socha sv. Floriána v nadživotní velikosti.

V předu na podstavci je nápis : " sv- Floriáne / Martur / Ora pro nobis 1742 .

Socha byla provedena V. Renderem v roce 1706 a postavena na kašně v Olomouci roku 1707 .

Do Skrbeně byla přemístěna podle datování r. 1742.

Je to památka velmi cenná a je ve státním seznamu kulturních památek zapsána .-

V čase jenž tež

Farní kostel na návsi .

Uprostřed na návsi stojí kostel sv. Floriána. Je na obdélníkovém podstavci v půdoryse s půlkruhovým záverem, s přístavbou sakristie a předsíní vstupu. 3-patrová čtvercová věž je v západním průčelí obsazena v obdélníkovém půdoryse. Loď klenuta pruskou klenbou. Krov sedlový nad presbytářem zbalvený. Věž má vysoké zvonicevé patro - nad střechou s velkými okny. Kostel postaven r. 1869 - památka místního významu .

Bezvýznamné památky :

Kříž před kostelem	rok	1883
Kříž západně od hl.silnice	"	1882
Boží muka k hlav.silnici ze stol.		18
Boží muka za hřbitovem ...	rok	1800
Boží muka jižně obce místo sbož.		1924

Hřbitov - márnice :

Založení hřbitova v roce 1868 - budova márnice postavena v roce 1907. Ohradní zeď postavena rovněž v roce 1907 nákladem 4.364,32 K. Brána ze železným zábradlím stála 713,04 K.

Studna na hřbitově byla vybudována v roce 1911 z beton. skruží Ø 100 za 92,12 K. Železné čerpadlo instalováno za 100,50 K.

Úprava márnice byla provedena podle výnosu Okres. úřadu Olomouc - venkov ze dne 12.3.1940 nákladem 1.424,80 K. Rozšíření hřbitova povoleno ONV v Olomouci ze dne 11.10.45 na parc.č. 577/2.

Ohradní zeď kolem hřbitova v nové části provedena pouze v jeho severní části. Východní část má pouze beton. základy. Kolem ostatní části proveden jen drátěný plot .-

d

ům č. 131 ve Skrbeni - kanceláře MNV :

- 1902 Budova byla postavena na základě žádosti představenstva obce, která byla schválena Moravským zemským výborem dne 8.11.1902. Tímto schválením bylo povoleno odprodat z obec. parcely č. 1368 " Mlékařskému družstvu " na postavení mlékárny 380m² za 530.-K. Stavba byla dokončena v roce 1903.
- 1905 Vedle této stavby byla při silnici v r. 1905 přistavěna kolna pro mlatiči soupravu, která byla v roce 1920 zbourána.
- 1920 byla mlékárna zrušena - budova předána obci.
- 1925 provedena přestavba mlékárny na kanceláře obce a na kancelář pro místní záložnu.
- Tékož roku přistavěny stáje pro obecní býky s bytem pro jejich ošetřovatele.
- 1958 V tomto roce byly stáje přestavěny na skladiště pro JZD Skrben.
- 1960 provedena adaptace místností - kanceláří MNV, vyměněna malá stará okna ve fasádě, oprava fasády, zrušení schodiště na půdu a do sklepa a tím rozšíření kanceláří.
- 1961 Zároveň provedena úprava zasedací síně pro MNV.
- 1962 Skladiště JZD zrušeno a rozhodnuto provést z tohoto skladiště " vývařovnu " pro školní děti. Započato s přestavbou tohoto skladiště a provedeny první práce.
- 1963 Vypracován návrh pro vývařovnu a v této částečně pokračováno.

Dům č. 122 - škola ve Skrbeni .

- 1893 V tomto roce byla postavena budova školy a původní plány byly změněny.
- 1941 Provedena adaptace pozůstávající z výměny malých oken za veliká okna.
- 1958 Provedena adaptace skladiště a dřevníku nákladem 12.500 Kč.
- 1961 Úprava v rámci akce " Z " - kolem školy, zřízení ohradní zdi, výsadba zeleně. Hodnota díla 37.131 Kč.
- 1962 Proveden dlážděný chodník před školou a podél okres. silnice. Akce " Z " - hodnota díla 10.000 Kč.
- 1963 Zřízení umýváren pro mateř.školou ,akce Z, hod. 4.000Kč.

B

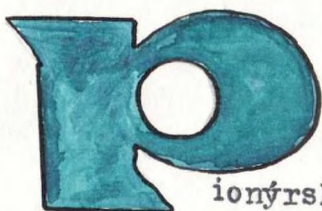
udova číslo 67 - dnes " Pohostinství " .

- 1867 Budova pro hostinec i s pozemkem byla získána odkoupením pozemku i budovy od Hl. města Olomouce smlouvou z 1.11.1867 za 3.500 zlatých ve výměře 680 čtverečných sáhů.
Tato budova - zvaná " Palírna " - byla přestavěna na obecní hostinec a další část určena pro stavbu Farní budovy.
- 1870 Byla provedena adaptace Palírny na obecní hostinec. Při provádění prací se zjistilo, že budova je ve velmi špatném stavu a nelze ji adaptovat. Proto bylo rozhodnuto provést větší část v novotě.
- 1903 Provedena přístavba ledovny v levé části budovy při farních hranicích za 2.000.-K.
- 1940 Další přestavba hostince podle plánů, celkovým nákladem 185.000.-Kč.
- 1953 Zrušena stará ledovna vybudovaná v roce 1903 a na jejím místě vybudována " Hasičská zbrojnice ". Práce provedeny v rámci akce Z.
- 1956 Provedena přístavba přísálí, adaptace sálu a zbourání jeviště. Akce " Z " - hodnota 66.000.-Kč.
- 1957 Zbořena stará budova stájí při sousedech č. 57 a 111 - neboť byla ve velmi špatném stavu. Hrozila sesutím.
- 1961 Vybudována v akci " Z " nová kabina pro promítání filmů. Hodnota 9.000.-Kč. Přístroje k promítání přiděleny ONV v Olomouci - zdarma .

Prádelna .

Prádelna v budově státního statku ve Skrbeni č. 17-18 - byla vybudována " Jednotným svazem českých zemědělců " odbor žen ve Skrbeni - v roce 1950.

Po sloučení JZD se státním statkem převzal MNV ve Skrbeni tuto prádelnu do svých služeb.

ionýrská organizace ve Skrbeni

- 1950 při ČSM byla založena Pionýrská organizace.
Založili ji učitelé působící na zdejší škole.
Ředitelem školy byl Ladislav Kobylka a učitelka
Ludmila Vymětalová z č. 9. - byla první pionýr-
skou vedoucí .
- Počet přihlášených dětí byl malý - kolem 10 žáků.
Vystupovali z organizace, protože se jim jiní žá-
ci posmívali.
Další vedoucí : Alena Spurná z č. 138, Magda Ople-
talová, Marta Koloušková .
- 1957 jeden oddíl vede Libuše Nováková, druhý oddíl Ma-
rie Čepová. Funkci ved. PO zastával ve školním ro-
ce 1955-56 řed. školy Jan Prokop .
- 1958 od 1.11.1958 převzal tuto funkci učitel Jindřich
Zezulka. Pionýři vystupovali v kulturních vložkách
při různých oslavách.
Dne 17.6.1956 cvičili v Mar. Údolí na I CS - kde
cvičilo ze skrbenské organizace 27 pionýrů.
- 1.10. 1957 nasbírali pionýři :
1937 kg. papíru,
894 kg. hader,
20 kg. kostí,
1636 kg. železa,
10 kg. léč.bylin
- Odměna se odvádí SRPŠ, které platí potřeby žáků. Na
brigádách bylo odpracováno 50 hodin.
Vypichovalo se ostí, sběr mandelinky bramborové, sběr
řepe v JZD, a ve školní zahradě .
- Za poslední 2 roky našetřili pionýři 15.961.- Kčs.
Úroky se odevzdaly SRPŠ.
- Pěvecký kroužek vystoupil 20 x v roce a obdržel za
spěšnou účast v STM " čestné uznání " .
- Z 55 žáků pionýrského věku je nyní 53 pionýrů.
Z toho 21 žáků ř 5. postupného ročníku / všichni /
obdrželo stužku " Mladý budovatel " .
- 1959 Při 10 výročí založení PO složilo 16- nových pioný-
rů slib / žáci 3. p.r. / a do odd. Jisker bylo přijato
to z 1.p.r. 18 a z 2. p.r. 24. žáků.

ionýři

1959	Pionýřů bylo celkem	77
-----	Sběr surovin :	
	papíru	kg 728
	textilu	" 359
	železa	" 1406
	kostí	" 24
	brigádnické hodiny	368

1959

1960 Pionýřská organizace odpracovala 445 hodin a odevzdala 1002 kg. odpadových surovin.

Našetřila 3.537.- Kčs.

Byly pořádány přednášky a besedy s občanem Františkem Smětákem, který hovořil o svých zažitcích v SSSR a kronikář Karel Štajgr o osvobození obce v roce 1945 Rudou armádou.

20. a 21. května 1960 hostili pionýři slovenské děti z Goliánova, okres Nitra v počtu 57 žáků a 6 učitelů.

1960

1961 V tomto roce obdržela pionýřská organizace právo rozsvěcovat na škole rudou hvězdu.

Slavnostní rozsvícení bylo provedeno 19.5. 1961 u příležitosti 40. výročí založení KSČ.

Byl zakoupen prapor za 378.-Kčs. U příležitosti 50. výročí místního Sokola - cvičilo 30.4. 1961 na akademii 50. žáků.

1961

1962 Při pálení nati a ničení plevelů odpracovali pionýři 320 hodin v zemědělství.

O žních prováděny hlídky podél železniční tratě a zamezeno případným požárům.

1962

1963 Sběr papíru 1176.- kg. v hodnotě 274.80 Kčs.

Byl podniknut výlet " Po stopách J. Mánesa a Jiřího Wolkra. Při veřejných oslavách v místě vyplněn recitacemi, písněmi kulturní program. Žáci také účinkovali při vítání nově narozených dětí.

Za posledních 5let nasbírali 5093 kg. papíru a jiných surovin .-

Krbeňský
okol ve zkratce . . .

Kulturní činnost ve Skrbeni byla v prvním desetiletí tohoto století soustředěna ve čtenářském spolku " Havlíček ", který byl později přeměněn v odbor Národní jednoty. Byly tu pořádány divadelní hry, které téměř po 30 roků režíroval ředitel školy Samuel Mikulka.

Cvičební hodina, kterou ve Skrbeni převedl horecký Sokol - dala základ k založení pobočky horeckého Sokola ve Skrbeni. Ustavující schůze konala se 20. září 1909 a zakladateli byli brři : Mikulka Tomáš č. 23, Izák František č. 50, Šertler G., Živný Jan, Najdekr Fr., Hübner Frant. a Vodička Tomáš.

Nejnnutnější nářadí bylo zakoupeno na úvěr.

Dne 11. února 1911 podána žádost na místodržitelství v Brně o povolení k ustavení místní sokolské jednoty.

Předsedou se stal říd. učitel Samuel Mikulka, jednatelem uč. Vyhnanek. Starostou jednoty se stal Gabriel Žlámal, náčelníkem Frant. Izák, jednatelem Frant. Lakomý, stolař.

Do jednoty se přihlásilo 56 členů z toho 20 cvičících a 16 sester.

V roce 1912 započato se cvičením žactva, které vedl Vymětal Gabriel. Vypuknutím světové války - byl život jednoty úplně zastaven. Bylo to v r. 1914. Většina členů nastoupila vojenskou službu a 7 členů se nevrátilo vůbec ... Někteří se pak vrátili jako legionáři. Po osvobození v r. 1919 započato s činností znova .

Od obce zakoupen pozemek " Na rejdišti ". Bylo nutno jej pak upravit a tyto práce organizoval učitel Fr. Král.

Sokol v r. 1936 oslavil zdařile 25-let svého trvání. Státní změny, které postihly český národ v roce 1939 - zasáhly hluboko i do sokolských řad ve Skrbeni, jako všude jinde.

Život v sokolských jednotách byl omezen a dne 12. dubna 1941 z nařízení ministerstva vnitra - byly všechny sokolské jednoty rozpuštěny. Po dobu okupace byl sokolský majetek spravován správci, které jmenovaly německé úřady.

. - 0 0 0 - .

Sokolská jednota ve Skrbeni vychovala řadu borců, kteří dosáhli významných úspěchů :

Tak závodník Gabriel Vymětal získal v roce 1913 v Hodolanech I. cenu - vavřínový věnec.

V r. 1923 zúčastnili se brří : Vymětal Josef a Král Jaroslav mezisletových závodů v Praze a dosáhli velmi pěkného umístění Na Všesokolském sletu v Praze r. 1926 - družstvo jednoty, které vedl br. Vymětal Jan a které tvořili další členové : Josef Vymětal, Jaroslav Král, Šustek Jaroslav, Sedláček Josef a Spáčil František - získalo diplom a lípový věnec a dva nejlepší závodníci Král Jaroslav a Sedláček Josef po bronzové medailii.

Na X. Všesokolském sletu v Praze v r. 1938 získal borec Jaroslav Absolon velký diplom a bronzovou medailii.

Ze starších bratří byl do župního družstva zařazen Gabriel Šertler a získal diplom.

Na závodech dorostu závodil dorostenec Fiala Miroslav č.26, a získal té diplom.

Mimo těchto závodů - zúčastňovali se závodníci různých závodů v okrese, anebo župě.

Největšího počtu závodů se zúčastnil br. Sedláček Josef, který také získal největší počet cen a uznání.

Většího počtu závodů se zúčastnili brří :

Jaroslav Král, Josef Koloušek, Jaroslav Absolon, Alois Hrabal, Frant. Izák, Gabriel Svožil, Václav Zlámal, Vymětal Gabriel starší i mladší.

Z žem závodila už v r. 1920 sestra Vymětalová Marie - provd. Piterková a zemřelá Procházková Justa.

V roce 1957 - kdy bylo započato s přestavbou sálu v obecním hostinci - tělocvičná činnost poklesla.

Po stránce vzdělávací - mimo přednášek a proslovů, oslav významných dnů a jubileí - sehráno bylo obzvláště mnoho divadelních představení a to i pro děti.

Na výchově ochotníků měl velkou zásluhu říd. učitel Samiel Mikulka. Dalšími režisery byli : Frant. Izák, Frant. Král, Nepustil Rudolf, Chudoba Josef, Šolc Jan, Šertler Gabriel, Bieberle Jaroslav, později pak Dostál Vladimír, Nepustil Miroslav a Ševčík Karel.

Divadelní odbor byl velmi agilní a sehrál některý rok až 11 divadelních představení za jediný rok.

Po světové válce byl založen pěvecký kroužek. Prvním jeho sbormistrem byl zemřelý říd. učitel Fr. Král, delší dobu jej řídil říd. uč. Th. Buriánek, dále Rjm. Vypelí, Bieberle Jar. a v poslední době Nepustil Miroslav.

Posledně jmenovaný nacvičil na naší scéně operety, které jsou hrány na stálých divadelních scénách.

Při přestavbě sálu v r. 1957 - bylo jeviště zrušeno a tím divadelní činnost vlastně znemožněna .

Činovníci jednoty :

Zdárný prospěch každého spolku závisí na ochotě a obětavosti jeho činovníků. Sokolská jednota ve Skrbeni měla jich hodně .

Prvním starostou jednoty byl již zemřelý Gabriel Zlámal st. z č. 20 - celkem 6 roků,
František Izák z č. 50 - byl starostou 7 let, říd. učitel Fr. Král byl starostou 5 roků -
ale nejdélejší dobu měl Vymětal Jan č. 9 - celkem 12 roků,
Karel Ševčík byl zatím starostou 4 roky.

V tělocvičných jednotách je nejdůležitější funkce náčelníka :
V naší jednotě ji zastával Fr. Izák úspěšně 5 roků,
Král Jaroslav 4 roky, Vymětal Jan 3 roky, Josef Koloušek a Jaroslav Absolom po 2 letech.
Nejdélejší dobu v náčelnické funkci vykazují Karel Kolář a Jaroslav Řezníček / ještě v r. 1965 aktivní / po 8 letech,
Piterka Vladimír 4 roky .

Cvičení žen vedl nejprve Fr. Izák a první náčelnicí byla zemřelá s. Orlová, která ji vykonávala 1 rok, po světové válce byla náčelnicí Marie Fialová celkem 4 roky, Králová Marie 3 roky a nejdélejší dobu byla náčelnicí Vyhlídařová Marie z č. 46 / provdaná Zlámalová / - celkem 9 roků . Anka NEpustilová, / za svojb. Koudelná, byla náčelnicí 8 roků a Svačinková Anna, provd. Otázková byla náčelnicí 6 roků.

Činnost vzdělávací -
vedl z počátku uč. Stanislav Vyhnanek, pak říd.uč. Král Fr. / po 3 roky /, Jan Šolc 8 roků, Karel Ševčík 6 roků.

V jednatelské funkci se vystřídali :
zemřelý Fr. Lakomý č. 45 celkem 5 roků, Zlámal Gabriel ml. 5 roků, zemřelý Karel Baroš 5 roků, a zatím nejdéle Nepustil Miroslav - 13. roků.

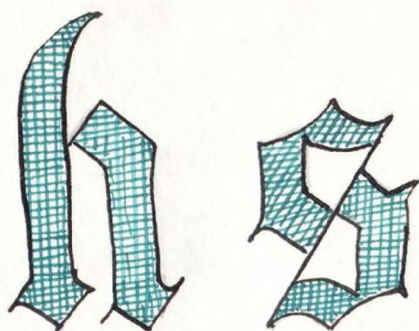
Po stránce finanční :
Frýbort Rudolf 6 roků, Král Jaroslav 8 roků, Rajm. Vyplel 6 roků, Dostál Vlad. 5. roků a Koloušek Ladislav zatím 6 r.

Závěrem :

to je jen krátký výčet činnosti jednoty. Kdyby byla shrnuta a zachycena jak zaslouží - byl by to poutavý doklad a práci jednoty, která se řídila heslem : " Ve zdravém těle - zdravý duch " !

Tělocvičná jednota " Sokol " ve Skrbeni.

- 1909 Ustavující schůze v dílně Fr. Lakomého, stolaře č.45
dne 20.9.1909. Mimo zakládajících členů : Lakomý Fr.
Izák Fr., Šertler Gabr., Živný Jan, Najdekr Fr., Hü-
mer Fr. a Vodička Tomáš - získáno dalších 11 členů.
Jednota měla v tomto roce celkem 19 členů a nejnut-
nější nářadí zakoupeno na úvěr.
- 1911 11.2.1911 byla podána žádost do Brna a dne 11.2.t.r.
na ustavující schůzi jednoty zvolen předsedou Samuel
Mikulka. Měla : 56 členů - cvičících 20 a 16 žen.
- 1912 započato s cvičením žactva.
- 1914 následkem války zastavena činnost. 7 členů se nevrá-
tilo domů z války.
- 1919 započato opět s činností, získám pozemek u nádraží
a započato s jeho úpravou.
- 1921 nastoupili bří-nevojáci k strážní službě - 10 členů.
- 1936 Oslavy 25 let trvání jednoty. Divadlo - akademie.
- 1939 zastavena činnost " Protektorát ".
- 1941 rzpuštěny všechny jednoty v Protektorátě .
- 1945 znova zahajena činnost.
- 1950 postavena na hřišti dřevěná chata za 37.000 Kčs.
- 1951 oslavy 40 letého trvání v dubnu .
- 1947 velký okrskový slet ve Skrbeni. Vybráno 36.664 Kčs.
- Tělocvičná činnost :
- 1913 závodník Gabr. Vymětal získal I.cenu v Hodolanech.
- 1923 v Praze : družstvo - Vymětal Josef, Král Jar., Šustek
Jar., Sedláček Jos. a Spáčil Fr. - dipom a věnec.
- 1926 v Praze Josef Vymětal a Jar. Král .
- 1938 v Praze : Jaroslav Absolon - velký diplom a bronz.m.
- 1953 Vladimír Piterka zařazen do repres.družstvaxolomouc-
ho kraje v gymnastice .
- . - o o o . -

Sbor dobrovolných hasičů
založen r. 1899 - 1951

Místní hasičská jednota,
Sbor požární ochrany -
podle nového org. řádu 1951.

Založení sboru .

Dne 5.8.1897 o půl 3 hodině odpoledne zapálil blesk stavení č.4 u Jiřího Krále. Lidé s primitivními prostředky se pokoušeli oheň zdotati. Přivezená dřevěná stříkačka z místního Dvora, která byla zastaralá naprosto nestačila, takže byla k nepotřebě. V krátké době přijeli hasiči z Příkaz a Horky a požár v krátké době zdolali.

Počínání hasičů dalo podnět místnímu občanstvu k utvoření hasičského sboru ve Skrbeni.

Ustavující schůze svolána do obecního hostince dne 19.8.1899. Na této schůzi se hlásili členové a sbor byl utvořen. Měsíční příspěvek pro činného člena 10 krejcarů, pro přispívajícího 1 zlatý.

V roce 1899 byl předsedou sboru Mrtýnek Josef č. 21, počet činných členů byl 28 a 20 členů přispívajících .

V roce 1959 byl předsedou sboru Josef Sedláček, náčelníkem Bodlák Vladimír, činných členů a přispívajících 52 a 24 žen.

Výzbroj :

- 1899 Po dohodě s obecním zastupitelstvem byla zakoupena od firmy Smékal v Čechách po Koš. čtyřkolá stříkačka té doby nejlepšího typu. Náklad na pořízení stříkačky a výzbroje činil asi 3.000 zl.
- 1901 Pro stříkačku uskladněnou pod kolnou u J.Mrtýnka č. 21, která byla bez opravy v provozu do roku 1923 - tedy celkem 24 let - byla v tomto roce zbudována hasičská zbrojnice vedle ledovny v obecním hostinci.
- 1923 Tato stříkačka byla firmou Štěpánek v Kostelci n./L. předělána na motorovou za 16.500 Kč.
- 1932 Jelikož skladiště vedle ledovny bylo vlhké a škodilo výstroji - bylo postaveno skladiště nové u staré školy nákladem 14.500 Kč.
- 1940 Od firmy Sigma v Lutíně byla obcí zakoupena dvoukolá motor. stříkačka za 28.500 Kč.
- 1949 Zakoupen opotřebovaný motor. vůz " Mercedes " za ob. 40.000 Kč.
- 1957 Ústředí přidělilo sboru novou stříkačku PS 8 za jeho úspěšnou práci v ceně 18.900 Kč. V r. 1958 zakoupil sbor 3.tun. nákladní auto, které předěláno na požární.

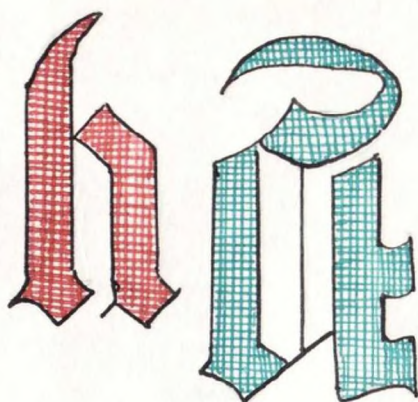
Požáry : údaje z Farní kroniky .

- 1864 vyhořelo 7 domků - na Vyhnálově.
- 1870 vyhořelo číslo 25, 26, 27 a 28 - v ostatky opět na Vyhnálově.
- 1878 15. června udeřil hrom do domku č. 58, které patřilo Janu Vraštilovi z Vyhnálova a zničil střechu.
- 1880 3. dubna po 11. hodině v noci vznikl požár neznámým způsobem a zničil stavení a stodolu Josefa Hostě č. 19, Gabriela Zlámala č. 20, Jana Mrtýnka č. 21 a stodolu Jana Najdekra č. 22, a Tomáše Mikulky č. 23.
Zlámalovi uhořelo : 11 kusů hovězího dobytka, 1 kůň, všechen vepřový dobytek, drůbež, vozy, stroje - slovem všechno .-
- 1881 6. června o 6. hodině odpoledne zasáhla blesková koule stodolu Františka Vymětala č. 15 - od níž se chytla stodola Tomáše Vogla č. 16 a Ondřeje Vyhlídala č. 14 .
- 1884 4. ledna o 10.45 hod. v noci vyhořel domek č. 84, který patřil Janu Mrtýnkovi a č. 79 - Josefa Vymlátíla. Pachatel z místa byl vypátrán a odsouzen na 4 roky.
- 1879 vyhořelo stavení Jiřího Krále č. 4.

účast při požárech :

	v obci:	mimo obec :
1899-1934	18	40
vyhořelo 32 obydlí	Příkazy ... 7
 37 stodol	Hynkov ... 7
 31 chlévů	Horka ... 13
lokalizováno ..	7 požárů -	Křelov ... 5
		Břuchotín .. 3
1935	polní stodola May	1
		Příkazy 1
1938	polní stodola May, Vrbka, č.8, Kvapil č. 7	3
1945	budovy zničené požárem při váleč. událostech	17
1949	polní stodola	1
1951	Urbášková stodola	1
1955		Příkazy ... 1
1959	Plhák Jos. a C. Vlčková celé usedlosti	2

xv J. J. x

" Hanácké právo "
ve Skrbeni .

Opis z " Pamětní knihy "
Požárního sboru.

Ve vzpomínkách našich babiček a dědečků slýcháváme - jak za svých mladých let - dovedli se bavit a veselit, jaká krásná soudržnost byla udržována na našich vesnicích mezi osadníky - bez rozdílu majetkového a společenského postavení.

Obzvláště rádi vzpomínají na různé zvyky, radosti a slavnosti, kterých se zúčastňovali nejen všichni osadníci ve svých krásných krojích - ale i občané z blízkého i dalekého okolí.

V našem kraji pravidelně pořádali hanácké dožinky, hanáckou svadbu, hanácké právo a t.p.

" Hanácké právo " bylo v dřívějších dobách udělováno chasě za jejich celoroční poctivou práci a slušné chování - aby po dobu ostatků - mohli o všem samostatně rozhodovati.

U nás na výroční schůzi sboru pořádané v prosinci 1954 bři Josef Bundil a Martin Vodička doporučili, aby po devítileté přestávce se pokusili členové sboru o provedení " hanáckého práva " v naší obci.

Tento návrh byl na členské schůzi v lednu 1955 schválen a pak přiděleny jednotlivcům úlohy a to :

rychtář - Koudelný Josef,
stárci : Procházka Ant. a Kovařík Jar. ml. -
policajti : Mikulka Josef, Andryšek Karel, Svozil Miroslav,
a Zatloukal Matouš, který bude zároveň výplatcem,
medvěďář Halouzka Arnošt - medvědi Fiala Frant. a Grézl Jar.
kecali - dohazovači : Koloušek Fr. a Vovesný Vilém,
židé : Dokoupil Fr. a Lehár Bohumil,
baba s košem : Andryšek Josef, - kozel : Bundil Josef a
Vodička Martin, - cigáni : Spurný Tomáš, Král Jar. a Bod-
lák Vlad.
Sběrači darů : Tichý Boh., Opletal Ludv., Kovařík Jar. st.
a Sedláček Josef.

Potřebné kroje si vypůjčí z půjčovny v Prostějově.

Farář P. Stanislav Havlík z Horky se uvolil, že se postará o filmování.

Obeční a rychtářské právo velmi dovedně připravila pí Marie Pospíšilová a její dcera Bohumila provd. Zlámalová -14.
Potřebnou " ferolu " mistrně zhotovil Dokoupil Fr.

Toto " Hanácké právo " bylo provedeno v pondělí 21. února 1955. Maskování velmi vkusně provedla pí Marie Koloušková.

Přes pravé zimní počasí a silný mráz - okolo 15 stupňů - byla při zahájení před obecní hospodou a obecním úřadem účast diváků taková, že celé prostranství bylo zaplněno. Větší část diváků tvořili lidé z blízkého a vzdáleného okolí, kteří u nás vydrželi až do pozdního večera. Mnozí se i zúčastnili večerní zábavy.

Při zahájení oslavy starosta obce / bratr Vodička M. / předal " právo " rychtářovi / br. Koudelný / a ferolu policajtovi / br. Zatloukal Matouš /.

Pak následoval pochod vesnicí - navštívili všechny domácnosti - všude byli ochotně přijati a ještě dostali něco " na zub " a doplnění zásob sběračům.

Ve večerních hodinách vrátil se průvod do obecního hostince, kde bylo nachystáno jídlo a nápoje pro pohoštění .

Po nasycení a napojení - rozprodila se v sále " veselice ". Přitom se provedla nějaká taškařice a tančilo se přes půlnoc. Po ukončení byly vypůjčené " odznaky " v průvodu zase předány v obecním úřadě .

V hospodářských usedlostech - u Gabriela Zlámala / chalupa č. 51 - kde bydlel Břet. Vašíček / u Fr. Izáka č. 50, u Fr. Vyhlídala č. 46 a Jaroslava Krále č. 41 - byl děj po dobu návštěvy " práva " filmován ...

Též v jiných částech vesnice - byly jednotlivé scény pěkně zachyceny. Film natočili a zhotovili pp. Blažek a Benýšek z Olomouce. Sbor zakoupil kopii filmu na 1230 Kčs, která byla několikrát promítána a líbila se .

U místního občanstva našel film a celý pořádaný podnik plného porozumění a podpory.

Při pochůzce po vesnici bylo vybráno přes 200 litrů nápojů, asi 20 košů domácího pečiva, několik kousků pečeného masa, slanina a jiné věci. Do pokladničky bylo věnováno 2.800.-Kčs. Za hudbu - 12 hudebníků - bylo zapláceno Kčs. 2070.-, mimo jídla a nápojů.

Předvedení " Hanáckého práva " v naší obci skončilo úspěšně. Jak po stránce finanční, tak i morální. Dík všem, kteří se o zdar přičinili.

Nezapomínejte na staré a krásné zvyky - občas jejich provedení obnovujte, aby tak byly zachovány i pro příští naši generaci .

Napsal : Jan Šolc
15.2.1956

Opis : - js -

místní podpůrné pohřební

polky : Vysloužilých vojínů farnosti skrbeň.
vépomoc " - zal. r. 1936 . zal. 1872

- 1872 Vznik spolku. Scházel se v hostinci Voglově č. 16.
- 1887 Spolek zastával čestnou stráž při příjezdu Jeho Veličenstva na Moravu ku cvičením vojenským. Průběh spolkových záležitostí během roku dost mrzutý, takže všichni členové ku svornosti a snašenlivosti se vybízí. Jméni spolku 288 zl. 22 kr.
- 1890 5. I. - Jednání stranivá - zúčastní se pohřebního průvodu v Pánu zesnulého důstojného pana Ignáce Vrba, faráře obce Skrbeňské. Při uvítání nového pana faráře zúčastnil se spolek a povoleno pro společnou útratu a stálé hosty 5. zlatek, které zapravila pokladna spolková.
- 1891 Nový spolkový prapor za 80 zl. Velká slavnost při předání praporu 13.9.1891, do jehož žerdi všichni členové zatloukali svůj hřeb.
- 1893 Spolek se zúčastní uvítání nového nadučitele pana Tichého v stejnokroji a praporem : vyjde jemu naproti s ostatním obecenstvem až do sousední obce Křelova.
- 1895 zúčastnil se spolek slavnostního posvědčení Ústavu hr. Pöttingea v Olomouci s praporem a hudbou.
- 1898 Valná hromada. Po celém spolkovém jednání společně vypili členové přítomní 1 čtvrtku piva, kterou zaplatí spolková pokladna.
- 1911 Na mim. valné hromadě přejmenován název spolku na Občanský spolek podporující jednoty ve Skrbeni.
- 1912 Oslava 40 let trvání spolku.
- 1932 1.9. - vysvědčen nový prapor a umístěn v kostele.
- 1936 13.3. 1936 o 10 hod. doprovodili členové spolku zemřelého člena Josefa Andryška na poslední cestě z patřičnou úctou - jak se slušelo. V týž den o 3 hod. odpoledne - píší ve své knize - jsme vyprovodili zemřelého člena Josefa Hrabala na poslední cestě - jen bohužel ne tak, jako by se na našeho člena slušelo. Zasluhu na tom má několik našich členů, kteří otázku vycházky jitřili - ale dle stanov včas nevyřesili. Za rozhořčení a ostrých debat domáhá se se členstvo upravení této otázky a navrhuje se mimořádná valná hromada.

- 1936 22.3.1936 - Na programu jest likvidování sporů mezi členy cirkve řím.-katolické a československé, jelikož prapor po obnově na žádost některých členů se dal posvětit. Jelikož prapor k pohřbu J. Hrabala nebyl vydán, spolek se rozdělil a z jedné jeho části "Čechoslováků" byl vytvořen spolek nový po názvem "Svépomoc". Vystoupilo 11 členů, kterým byly vráceny peníze. Vyplaceno bylo 2.364,20 Kč.
- 1947 3.7. - Poslední zápis o pohřbu Františka Vyhlídala z č. 80.
- 1951 Spolek podle rozhodnutí Okres. nár. výboru v Olomouci byl 28.1.1951 likvidován v důsledku zlepšení sociálních poměrů ve státě.

Vznik spolku "Svépomoc" ve Skrbeni.

-
- 1936 Podle protokolní knihy spolku : Dne 11.3.1936 zemřeli Josef Andryšek a Josef Hrabal členi Podporovacího sp. Podle stanov tohoto spolku mělo členstvo spolku doprovoditi zemřelého člena při pohřbu na místní hřbitov se spolkovým praporem. Spolkový prapor jest umístěn ve zdejším kostele. Pohřbu Josefa Andryška, který se konal v dopoledních hodinách se zúčastnilo členstvo spolku i se spolkovým praporem, jak stanovily a usnesení spolková stanovily. Odpoledne téhož dne se konal pohřeb Josefa Hrabala - příslušníka cirkve československé. Ktomuto pohřbu našeho člena však prapor vydán nebyl. Jako důvod k nevydání praporu bylo uváděno, že jímověřci nemůže býti posvědcený prapor z kostela vydán, neb by se znesvětil. Na základě této skutečnosti byla svolána mimořádná valná hromada - na které se spolek rozdělil a byl založen nový Pohřební spolek "Svépomoc" ve Skrbeni. Tento spolek má 21 členů, roční příspěvek na 12.-Kč. stanoven a pohřebné částkou 400.-Kč.
- 1937 Jmění spolku 3.214.-Kčs, spolkový prapor v ceně 2.200 Kč uložen u Jana Šolce č. 3, první pohřeb G. Rektořík.
- 1946 Spolek má 42 členy - pohřebné zvýšeno na 1200.-Kčs, s mimořádným příspěvkem na 1600.-Kč.
- 1950 Pohřebné zvýšeno na 3.000.-Kč a pak na 3.500.-Kč.
- 1951 28.1.1951 podle rozhodnutí ONV v Olomouci se spolek likviduje v důsledku zlepšení sociálních poměrů ve státě a tudíž zbytečnost podobných spolků.-

zemědělství ve Skrbeni
v letech 1930 - 1950 .

V roce 1930 měla obec Skrbeň katastr ve výměře 787 ha zemědělské půdy a charakter zemědělské vesnice.

Bylo tomu tak i v následujících letech - poznamenaných zemědělskou krizí a stagnací v průmyslu, jež následovala.

Obyvatelé vesnice zvláště v této době poznali, že hlavním a jediným zdrojem obživy je pole, které skýtá záruku živobytí.

Rok 1937 a léta další, když pracovní příležitosti v průmyslu doznaly pronikavého zlepšení - počal pomalu měnit ráz obce a také Skrbeň postupně měnila svůj charakter. Lidé začali odjíždět za prací do okolních průmyslových závodů a do stavebnictví.

Odedávna největším držitelem půdy ve Skrbeni byl " Dvůr ", ku kterému patřilo asi 250 ha pozemků. Byl to majetek města Olomouce, který po dlouhá léta měla pronaját rodina cukrovarnického průmyslníka Maye z Hejčína.

K pracím tu používala jednak místních lidí - do chlévů a k potahům / bylo tu až 20 párů volů k pohatovým pracím / .

" Na sezonu " k polním pracím sjížděli se sem lidé z Konicka, mor. Slovácka a Slovenska - jako vlašťovky na jaře, aby pak po podzimní sklizni odjeli domů. Sem tam některý zde " zdomácněl " - založil rodinu...

Ostatní půdu ve Skrbeni drželi sedláci, chalupníci, kraváci a jiní drobní držitelé půdy.

Záznam z roku 1950 :

Fr. Izák	č. 50	měl 25 ha a 4 koně
Gabr. Zlámal	20	18 ha 3 koně
Tom. Mikulka	23	15 ha 2 koně
Podivínský Fl.	19	14 ha 2 koně
Najdekr Fr.	22	14 ha 2 koně
Mrtýnek Josef	56	15 ha 2 koně
Král Jar.	41	15 ha 2 koně
Klein Fr.	44	15 ha 2 koně
Frybort Fl.	47	14 ha 2 koně
Coufal Josef	4	15 ha 2 koně
Zlámal Václav	14	16 ha 3 koně
Mrtýnek Václav	11	15 ha 2 koně
Procházka Fr.	34	15 ha 2 koně

Psota Bol.	č. 42 měl	14 ha a 2 koně
Vyhlídal Fr.	46	17 ha 3 koně
Mikulka Josef	52	12 ha 2 koně
Vrbka Voj.	8	16 ha 3 koně
Vymětal Václ.	15	15 ha 2 koně
Dostál Vlad.	36	12 ha 2 koně

Kraváci - " ti, kteří táhali mlékem " - jak se jim poslední dobou říkalo - měli nějakou měřičku vlastní / 3 až 6 / a pachtý jednak ze Skrbeně a hlavně z Příkaz, kde bylo dosti usedlostí, jejich majitelé nehosподаřili.

Uvádí se např.:

Vodička Martin, Spurný Tomáš, Spurný Josef, Spurný Rudolf, Spurný Václav, Vyhlídal Florián, Koudelný Josef, Koloušek František č. 75, Coufal Frant. č. 12, Špunda Josef č. 5, Kvapilovi z č. 7 - atd. Drželi 2 - 3 krávy a jiný dobytek.

Pak zde byli drobní držitelé půdy - měli jednu krávu, jednu nebo dvě měřice vlastního pole a nějakou pronajatou. Byly to povětšinou rodiny, kde otec byl zaměstnán v průmyslu. Pole obdělávala manželka, anebo on po příchodu ze zaměstnání.

V době, kdy soukromné zemědělství bylo na " indexu " dal jim někdo přízvisko " kovozezemědělci " ... To proto, že pracovali jednak v závodech a pak na poli a nejvíce takových typů bylo v sousední Horce z řad zaměstnanců Moravských železáren.

" Hlad po půdě " trval do roku 1948. Zvětšenou pracovní příležitostí v průmyslu a odčerpáváním pracovních sil ze zemědělství a postupnou mechanizací - nastal ústup od zemědělství. Půda se "ztrácela" vystavbou . . .

Výsledkem těchto jevů je, že kupř. v roce 1965 je při zemědělství na Státním statku ve Skrbeni zaměstnáno na výměře 780 ha půdy asi 150 zaměstnanců, drobných držitelů půdy je asi 28 s výměrou 38 ha půdy. Na 400 lidí pracuje v průmyslu.

Skrbeňský " D v ů r - "

Zápis z roku 1950 .

Velkostatek ve Skrbeni " Dvůr " má popisné číslo 17-18 a je doposud majetkem města Olomouce, ačkoliv v dohledné době má být převeden so správy státní.

Rozsáhlé budovy dvora - namnoze klenuté - jsou starého původu, pravděpodobně ze XVII století, což dosvědčuje také letopočet na soše světce sv. Floriána na předním dvoře i na kamenném znaku " orlice " nad branou umístěnou : nad touto branou je též umístěna socha světce sv. Floriána, který je také cikrevním patronem obce.

Dvůr byl v dřívějších dobách také znám pod jménem " pšovár " neboť ještě v minulém století se tu skutečně pivo vařilo. Po jeho zrušení zůstala tu sladovna - činná ještě v prvých letech první republiky.

V posledních letech jejího " života " sloužila hejčínskému lihovaru a droždárně. Posledním jejím správcem byl Fr. Komínek, původem z Království, kdysi velmi známá osobnost ve Skrbeni i v rayonu hejčínského cukrovaru. Zemřel před lety ve Skrbeni a je na místním hřbitově pochovaný.

Velkostatek ve Skrbeni měla pět dlouhá léta pronajat od města Olomouce rodina cukrovarského magnáta Maye z Hejčína.

Zaměstnávali tu mnoho lidí - místních i cizích, z Konicka, Litovelska, Valašska, mor. Slovácka a Slovenska.

Ve Skrbeni se zaměřovali hlavně cukrovka - pro svůj cukrovar a ječmen pro sladovnu. Na rozsáhlé sýpky se vozilo obilí z Horky, Unčovic a odjinud.

Když hrozil zánik ČSR - prodali Mayové, kteří byli židovského původu - své průmyslové podniky v Hejčíně rolnickým akciovým cukrovarům. Hejčínský cukrovar měl být jako nevyhovující likvidován, byl zastaralý a také z jiných důvodů. Kupitelé cukrovaru by byli asi koupili i zemědělský majetek Mayů. O tom se jednalo. Bylo to v únoru 1939 a pak přišel 15. březen. Koupě se neuskutečnila a v roce 1940 přišla na statek ve Skrbeni " nucená správa ".

Ve Skrbeni se pak vystřídali různí Němci - jako vedoucí tohoto hospodářství. Henebo, Rör, Bestrich, Valter Jung a jiní

Němci zřídili ve Skrbeni sklady stavebních a hospodářských potřeb - pro velkostatek i německé osídlence v místě a okolí. Vše to neslo známky trvalého zabydlení ...

Nucenou správu velkostatku vystřídala v roce 1942

" Česko-moravská zemědělská společnost ", která zde hospodařila až do roku 1945. V okupaci měli zde Němci usídlení na českých ušedlostech své oblastní vedení ...

Jakýmsi pomocným českým hospodářem za okupace byl tu také

Vojtěch Loutocký, dříve hospodařící v Žulové okr. Frývaldov / dnes Jeseník /. Tento po převratě se tam opět vrátil, a do Skrbeně přišel jako vrchní správce - správce Unčovického dvora František Mrlík.

Při zrození první republiky byl správcem Dvora Frantz Neumann a spravoval dvory v Unčovicích a Horce. Byl to Němec mluvící velmi špatně česky, ale dobrý a svědomitý hospodář. Jeho nástupcem se stal Ant. Bok, rodák ze St. Jičína. Ten byl ve Skrbeni až do r. 1940, kdy odešel do hejčinského cukrovaru.

Dnešní správce Fr. Mrlík přišel po prvé do skrbeňského dvora v roce 1930 jako hospodářský adjunk. V roce 1940 odešel do Hejčína, odtud pak na podzim toho roku do dvora v Unčovicích .

Způsob hospodaření se na velkostatku během války a pak i po našem osvobození měnil : rostlinná výroba byla postupně převedena na živočišnou produkci.

Hospodářství mléčné zaváděno po roce 1928 na výdojné, za války přecházeno na odchov - po r. 1948 úplně na odchov hovězího dobytka.

Chov vepřového dobytka zaváděn ve větší míře v r. 1949. Adaptací stodol získány byly chlévy pro výkrm vepřů a i kotce pro prasnice. Roční kapacita výkrmný vepřů činila asi 1000 kusů .

Slepičí drůbežárna a líheň kuřat pořízeny v roce 1947 - počet slepic asi 400 - hlavně leghorny .

Mlékárna tu byla zařízena v r. 1936 pro velkostatek. Za druhé světové války odebírala mléko i od místních rolníků - ale v roce 1944 byl zcela zrušena.

Řízené hospodářství v zemědělství - zaváděné již v mírových dobách první republiky a za války velmi rozšířené - trvá i po válce v důsledku přebudování hospodářského života v republice vůbec.

Za války se tu ve větším množství pěstovaly olejnin, brambory, řepa - sazenice, a při zvýšené výrobě živočišné je třeba více pěstovat pícniny.

Jelikož stálých zaměstnanců je tu pro statek i malý dvůr v Horce celkem 85 - jsou špičkové práce zdolávány pomocí brigád.

Obhospodařovaná půda v roce 1950 je asi 246 ha.

Dvůr má k dispozici : 4 traktory, 4 páry koní a 5 párů volů. Při osvobozovacích bojích v květnu 1945 objekt poškozen nebyl - jen zcela nepatrně - vzhledem k tomu, že je to největší objekt v místě.

Ve sklepě směrem k " Podvrbí " - byl v květnových dnech r. 1945 - místní veřejný protiletectký kryt - hojně používaný, hlavně v posledních dnech .-

na

B

esedě s nejstarším občanem obce -
stařečkem Janem Šustkem - nar. 24. 9.
1873 -

v předposledním dnu roku 1964 .

- js - Na samém sklonku roku 1964 vypravil jsem se v rámci akce "otevřených dveří" také na kus řeči k nejstaršímu občanu obce - stařečku Šustkovému.

Účel byl týž - jako ve všech předcházejících padesáti případech. Získat informace o rodu, domku, životě a vším, co "stím souvisí ..."

Počítal jsem tak s půlhodinou, ale člověk mívá a okolnosti mění ... Tak nějak se mně to vymklo z rukou ...

Překročil jsem prách domu číslo 146 před 2 hodinou odpolední a když jsem opouštěl s popsáním blokem stařečka na vesnici se "svítilo za dušičky". I jednání se přehodilo časem na vedlejší kolej.

Stařečkovi, který jak se po hanácky říká "pamatuje Švédy" sluch už tak neslouží - což je v tak pokročilém věku pochopitelné - ale ani to nevadilo - abych odtud odcházel s hlavou zatěžkanou vzpomínkami - jak naši předkové tady žili.

A zde telegrafický záznam toho o čem se hovořilo :

Byl jsem malý chlapec, když poprvé jel přes Skrzeň vlak. Lokomotiva - taková malá divná mašinka, která se plazila po železe, trochu rychleji jak hlemýžď, ale proti tehdejšímu dopravnímu prostředkům "koňskému potahu" - ta byla přece jen rychlost.

Žádná slavnost, ale mnoho zvědavých lidí, protože každý chtěl vidět - jak to jede ... Vzdušné vozy - protože střecha nad hlavou nebyla, žádné "tapiciování" nebylo a když přšelo - přišel ku cti deštník - jediná zábrana proti kapkám shora. Závěr : proto ani na dnešní nedostatky při cestování nehubujte !

A zase z let klukovských :

stařeček Chytil - měl tehdy přes 90 let - dovedl nám celé hodiny vyprávět. V takových sdílných chvílích sedělo se nejlépe na hliněné podlaze v kuchyni a z úsporných důvodů také "potmě" a také pro romantiku. A aby to nestudilo - rozložila se po zemi sláma místo tepichů ... Důkaz o tom, že už tenkrát existovala "hluboká podestýlka."

Stařeček Chytil vyprávěl o hlubokém lese na Izákově Křebu za Křepelkou a tento les se táhl až k Vojnicům. Na otázku, zda tam byla bílá tabule a červený nápis "Vstup zakázán" jako má dnešní generaci, když chce navštívit les při Moravě, stařeček odpovídat nemusel - protože tenkrát měli to stěsti.

n

a výměnce u Zlámalů, kde jsme bydleli -

říká stařeček Šustek - byla to se ví dochová střecha, malá dvířka, malá okna. Ale po zdech bujně víno a sladké hrozny. Někdy také výprask - ale důvod se neuvádí ...

Stařeček Šustek pracoval v mladých letech se svým bratrem ve skrbenské sladovni.

Pamatuje a vzpomíná - jak dobrým byl nadsladovní Janatka, jak uznalý byl němec Vícha, ale jak musel zaučovat jiného, který přišel z Litovle. Ničemu nerozuměl ... jak se má namáčet, kdy sušit, neznal postup práce, přišel ošumělý, spával s nimi na šalandě - ale pak mu nějak " narostly rohy ". Kdo to byl stařeček taktně zamlčel - dodal jen, že to byl takový jedlík. Sníst husu na oběd, to byla pro tohoto ficáka samozřejmost.

Z dalšího papíru : stařeček Šustek pochází ze 6-ti dětí.

A říká, že ve Skrbeni se vařilo nejlepší pivo ...

Když mu byla ale položena otázka - zda ve Skrbeni anebo na Křepelce se v tehdejší době čepovala " Plzeň " odpověděl, že ne - tak možná, že to skrbenské bylo hned po tom plzeňském - neřku-li před ním.

A kde se pivo vaří " tam se dobře daří ". Ve Skrbeni se vařilo ve dvoře na pravé straně. Nad jedním kotlem visela socha sv. Jana - záruka, že " malvajs " bude dobrý.

Stařečkův poznatek z jedné naší usedlosti. Jak nevzpomenout - složil jsem u jednoho sedláka a když jsem po večeri odcházel domů nedal mně sedlák ani buchtu na kterou doma " čekal " malý chlapec a vyprovázel mně raději dveřmi, patrně proto, abych si něco neodnesl ...

" Mozeke " na zóle u Voglů č. 16 - také pamatuji...

Měli je tam nejčastěji veteráni. Však to ještě znáte z obrázků. Uniforma, vysoký klobouk a zastrčené péro. Ve významných dnech se vyrukovalo i s " národním dělem ". Byl to takový dřevěný sud - na jednom konci zúžený. Byl tam otvor pro revolver. Rána ... a ozvěna jako z děla.

Střílet z hmoždýřů o " Božím těle " - to byla nepsaná ale dodržovaná zásada Fialových kovářů ... Byl to takový veliký hrnec, který se napěchoval nějakou " čertovinou ", ucpalo se to nějakým špuntem, zapálila se " cinšnura " a to byl rámus ...

O skrbenských hodech - národní dělo a hmoždýř udělalo z obce pevnost a střílelo se jako u Verdumu ...

Ze zesnulým Rudolfem Frýbortem jsme zázeli " Lípu svobody ", u pomníku " Padlých. Ještě dnes si vzpomínám, jak jsme běhali v lese a až na "Bahních" jsme našli tu pravou, tu, která tam dnes stojí ... Tu, která tam každý rok tak pěkně kvete.

Byl jsem malozemědělec - pachtýř. Měl jsem pole pronajato od různých majitelů. Jeden z nich požadoval pole zpět, ale včas mně neuvědomil. Proto jsem jej připravil - pohnojil. Sedlák jej však přesto chtěl - je jeho. A tak spor došel až "nahoru". Soud radil, aby hospodář počkal - protože nedal včas výpověď. Ten ale nechtěl pochopit... Zaplatit mi za práci a pohnojení nechtěl - ačkoliv sám říkával: "formanka se platit musí - koníčku jsou drahé"... Nakonec soud rozhodl, že zaplatit 800.-K musel.

Svůj dnešní domek č. 146 koupil stařeček Šustek v roce 1912. Byl to vlastně výměnek Frýbortova gruntu č. 6. Byl ve stavu zříceniny - tak akorát na spadnutí... Bydlel v něm Jura Směták. Přišli zedníci a chtěli bourat - Jura právě zatápěl. Odejít nechtěl. Zedníci však měli chuť do práce. Zedník Bednář, ač tehdy nebyl fotbalista - kopl do sporáku tak mistrně, že zbylo z něj pár koleček haraburdí a mohlo se stavět "ajn-cvaj"...

Co stála oprava? No měl jsem pěknou jalovici, kterou měl slíbenou sedlák Kropil z Příkaz. Na výstavu. Dostal ji však zednický podnikatel Martin Coufal z č. 12 na Podvrbí, který prováděl tu "parádu" na stavění. A spokojení jsme byli tehdy oba. To dokládá stařeček po 52 letech.

Stařeček sloužil jako čeledím v Příkazích i ve Skrbeni. Od mládí a na mnoha místech. Prožil doby slunné i nepohodu. Tehdy se spávalo a současně hlídalo dobytek ve chlévě, bylo tu p teplo a budičkem byl řehot komí či bučení krav anebo mečení koz... Bydlelo-li se tak na šalandě, kde podlahou byla dusaná hlína.

Pracoval i ve zdejší mlékárně. Byl sýrař a dodává, že tehdy byly sýry jakostnější, z plného mléka a kvalitnější. To tedy dnešním výrobkům schází - říká.

Hospodařil na pachtech - 15 měric i o nějakou víc. Ve chlévě stály tři krávy - vedle 2-3 kusy vepřového. Měl pole rád a jeho snahou bylo dělat toto "řemeslo" dobře. Pak i bez mechanizace a poměrně drahý pacht - výsledek byl.

A když tyto poznatky a slova srovnáváte - nemusíte kroutit hlavou. Až se to všichni naučíme a pochopíme - pak i ta naše "brázda" bude přímočará.

Hrst vzpomínek zachytil papír. Je na něm kus života našich předchůdců - kus života obce - kousek historie. Škoda, že tu není pestrý film, že tehdy nebyl magnetofon. Péro jej těžce nahradí - i když snaha tu je!

30.12.1964.

Poznámka - js -:
stařeček Šustek zemřel v květnu 1966.

Na starých formanských cestách . . .

Ty staré hospůdky na okrajích měst měly vždycky kus poesie dávných cest formanských vozů - romantiku příběhů, vyprávěných mezi dvěma doušky ...

Kousek od Olomouce - za Křelovem, na dálkové silnici směrem ku Praze - je jedna z takových hospůdek, dnes moderně vyba-
vená : hostinec " U ZLATÉ KŘEPELKY ".

Sedí tam u silnice jako skutečná křepelka, uhnížděná malinko pod úrovní silnice - přívětivě se dívající po poutnících.

Nu, abych pravdu řekl : poutníci to dnes jsou velmi rychlí, pádí tu " stojedenáctky, " - sviští tu " sedany " a také " šestsettrojky " a přece mnozí z nich se tu zastavují - protože nemohou odolat pohostinnému volání křepelky.

Co to všechno způsobuje : ta poezie hospůdky na starých formanských cestách - nebo to vzorné pohostinství moderně zařízené " Zlaté křepelky " ? To i to. Stavují se tu pocestní před cílem, stavují se tu i ti, kteří právě vyjeli, aby se posilnili a osvěžili.

Cesta za tajemstvím " Zlaté křepelky ".

Odkrývat tajemství - to je stará vlastnost lidská. A dobrá, protože vede k poznání !

Jednoho odpoledne jsme se vydali vypátrat dobu vzniku Křepelky. Snad pomůže kronikář !

A protože Křepelka je v katastru obce skrbeňské, tak tedy kronikář Štajgr. Listuje nikoliv v zažloutlých listech - ale v úhledné knize, která nesvědčí o velkém stáří.

" To máte těžké " - říká . Kronika je založena ve dvaadvacátém roce ... Přece však po dlouhém průzkumu objevujeme zmínku o samotě - usedlosti Křepelka. Nitka by to byla ... a dál :

Co si myslíte, kdy tak asi tuto samotu postavili ? Zamyslí se : " No to tak vypadá na dobu před dvěma, dvěstěpadesáti lety ". Když se začali rozmáhat obchodní cesty z Olomouce do Čech - na Prahu a taky z jihu na sever. Zřejmě je tomu tak.

Zájezdni hostinec na těchto cestách měl svou důležitou roli. Je proto nějaký důkaz ? Ovšem-že je !

Stavení mělo jednak vhodnou polohu u silnice, bylo tu místo pro parkování dostavníků - svědčí o tom dva formanské vjezdy, na dvoře hospodářské budovydaleko větší, než by potřeboval chalupník na samotě. To byly stáje ...

Abychom si byli jistí - potřebujeme k této úvaze korunního svědka. Ochotně pomáhá skrbenský tajemník, který přivádí skoro devadesátiletého občana vesnice .

Stařeček Šustek si ještě pamatuje : šindelovou střechu Křepelky a ví, že na Křepelce hospodařili po řadu generací Klementovi, kteří se starali o pocestné. On sám - i z vyprávění si ještě pamatuje, že se tu stavovali formani jezdicí do Olomouce na senný trh z hor - na polní cestě od Křepelky ke Skrbeni byla kovárna. Ta se zas starala o opravu dopravních prostředků.

Pro stáří Křepelky také svědčí to, že také nyní stojí kousek pod úrovní nynější silnice, která se po staletí novými vrstvami zvyšovala.

Oblast kolem Křepelky má prastarou hostorii.

Nedaleko v polích stála dřevěná dědina - vypálená za Tatarských nájezdů na Moravu. Skrbeň sama byla založena asi v desátém století, zmínky písemné jsou z jedenáctého století. Přešla z rukou církevních do světských.

Petr a Jan Skrbeňští tu dali základ k rybníkářství, vařilo se tu také dobré pivo a jedině tomu, že soud uznal vzdálenost od Olomouce jednu českou míli - ochránil jeho existenci před olomouckými měšťany, kteří chtěli uplatňovatí právo míle německé - aby skrbenské o pivovar připravili.

Dnes se na tyto spory díváme s pohrdáním. Vždyť se dovedeme o to, aby lidé měli co potřebují - postarat jinak .

O hostinec " U ZLATÉ KŘEPELKY " se postarala Jednota. Pěkně ji vybavila - pohodlně a moderním nábytkem, aby se tu dalo posedět - odpočinout .

Nechybí tu ani nějaký máz piva a pro řidiče tu mají dost nealkoholických nápojů i něco k zakousnutí ...

Tak vidíte : milá hospůdka s dávnou historií odkryla své tajemství.

Dokazuje, že nechce být nějakou památkou na staré časy, ale chce dobře sloužit dnešním lidem, kteří do ní zavítají ...

. - o o o - .

Z propagačního letáčku

" Jednoty ".

6 k

Tiskové zprávy - noviny .

noviny

V dnešní době - kdy sdělovací, dorozumívací a propagační prostředky jsou "zmechanizovány" - viz rozhlas a televize - platí stále heslo :

" Tisk - sedmá velmoc " .

Naši občané to vědí a také tisku při každé příležitosti vhodně využívají.

A zde nutno na prvním místě jmenovati ředitele ZDŠ ve Skrbeni Jana P r o k o p a ,

který mimo rozsáhlé veřejně prospěšné práce - tiskem propaguje činnost skupin, složek a občanů.

Ze školské kroniky je pořízen opis jeho článků a v našich dokladech jsou také články z jiných oblastí. Na první pohled budou snad činit dojem, že do kroniky nepatří.

Pravdou je však opak. Jednak proto, že je psali naši občané a pak proto, že ukazují pochvalně i kriticky společnost a dění - ve kterém tu žijeme.

Jsou zde alespoň zkráceně zařazeny - neboť ukazují širší mimoobecní přehled, rozhled i činnost !

- js -

. - o o o - .

Stráž lidu - Olomouc :
květen 1946 píše ...

STRAŽ LIDU

Skrbeňští suroveci přepadli Příkazy .

9. května ve 13 hodin vřítlo se asi 30 mládenců ze Skrbeně u Olomouce do zahrady záloženského domu v Příkazích, kde měl Sbor dobrovolných hasičů postaven máj. S klacky v rukou vrhli se na čtyřčlennou hlídku, která máj hlídala. Byli žádáni krojovaným hasičem, aby od podobné " legrace " upustili. Mládenci chovali se tak, že na místě zůstal jeden hasič ležeti v bezvědomí z rozbitou hlavou. Za účasti vrchního strážmistra četnické stanice jeli někteří občané do Skrbeně zjistiti vinníky autem. I tam se chovali mládenci hrubě a dokonce přežezali panu Rágrovi pneumatiku na autě. Případ bude mítí soudní dohru.

J.D.

Válka skrbeňských pnti příkazským o máj .

Dostali jsme článek skrbeňského občana, který nás informuje o " válce ", která vypukla mezi Příkazy a Skrbení. V přípisu se praví :

Zasílám vysvětlení k článku " Skrbeňští suroveci přepadli Příkazy " uveřejněném ve 112 čísle ze dne 15.t.m. Vašeho časopisu, v němž jste jednostranně informováni.

Máme smysl pro staré a dávné zvyky, k nimž patří i odcizení máje a proto dne 9. května vypravila se skupina asi 40 mládenců ze Skrbeně do Příkaz, aby provedli husarský kousek a odnesli máj, který ve 14 hodin proponovali příkazští veřejně skácet. Skrbeňští snažili se "úhybným způsobem" zmocniti máje, a protože měli početní převahu, nebylo třeba, aby se s klacky vrhli na čtyřčlennou hlídku, která máj hlídala - ale netrvalo ani 120 vteřin a máj byl zcela bezpečně v rukou skrbeňských.

Při odchodu zjistěli však skrbeňští, že si příkazští ponechali jednoho jejich mládence jako rukojmího, na němž se dopouštěli nějakých " něžností ". Proto se vrátili zpět, aby ze zajetí vyprostili svého druha. Přitom byl poraněn jeden civil a onen " těžce raněný hasič, který zůstal v bezvědomí " odjel do Skrbeně s vrchním čet. strážmistrem patrně pro máj. Tam za nimi odjel jiným autem v článku zmíněný pan Rágr z Příkaz, který použil tohoto výletu, aby spílal skrbeňským. Je div, že mládenci se nedali vyprorokovati a tvrdí-li, že mu dokonce přežezali pneumatiku, nemluví pravdu. Vždyť odejel se Skrbeně tímtež autem.

Znám Vás jako seriosní časopis, který v zájmu veřejném umožní, aby byla slyšena i druhá strana .

- js -

" Práce " - květen 1946 .

Legrace a úřední šiml .

PRÁCE

Že jde ještě dnes spojit, vážně míněnou legraci s opravdovým úředním šimlem, svědčí malá událost, která se odehrála právě v těchto dnech na Olomoucku.

Tamní skrbeňští mládenci, hojně podporováni dospělými, stali se postrachem okolních vesnic, chubících se vysokou májí, neboť se již několikrát stalo, že máj se jejich přičiněním octla ve Skrbeni, kde sice také máj mají, ale jak nám bylo sděleno, hlídají ji ve dne v noci dokonce s připravenou hasičskou stříkačkou. Posledně vzala za své zásluhou skrbeňských mláďenců krásná máj ze sousedních Příkaz. Zrovna ve chvíli, kdy Příkazští byli oblečeni a přichystáni k jejímu slavnostnímu kácení. Samozřejmě, že svou ztracenou máj hledali ve Skrbeni, ale marně.

Šlo nyní o to, jak se skrbeňským za jejich kousek odplatit. Minulá neděle tomu chtěla sama. Skrbeňští chtěli dát k vylepení plakát zvoucí na odhalení pamětních desek do Příkaz, jenže narazili na " kopajícího úředního šimla ". Jeden z čelných příkazských funkcionářů odmítl totiž plakáty vylepení převzít s odůvodněním na odnesenou příkazskou máj a s poukazem: " Přijďte si ve všední den v úředních hodinách ". A tak Skrbeňským nezbyvalo, než aby za svou legraci trpěli a plakáty zvoucí na odhalení desek svým hrdinům k vyvěšení přijeli do Příkaz opravdu ve všední den. Inu - také vítězná odplata .

- js -

" Stráž lidu " - 1961 :

Pamatuje Švédy . . .

Trochu zkráceně /: A teď jsme u toho. Řeknu to rovnou, Švédy pamatuje také jedna takzvaná komunikace v obci Skrbeň u Olomouce. Obecní kronika zde vypráví, že cesta vypadala už tehdy tak jako dnes, a že se na té cestě jeden Švéd jedoucí na bílém koni v blátě i s koněm utopil a že od té doby vždy o půlnoci řehtá / kůň /. A pak tu v tom blátě beze stopy zmizela celá kompanie Švédů - myšketýrů. Od té doby ta cesta vypadá tak, jak vypadala za švédských válek, čili to bláto tu pamatuje Švédy.

MNV udržuje tu cesty v původním stavu jako historickou památku. Z toho důvodu občané, kteří bydlí v těchto místech a nemohou jinou cestou tam i sem - musí létat vzduchem.

A kdo to neumí, tan na této " švédské ", nebo mladší generaci také " žaběnské " cestě zvané - musí zahynout.

Však oněhdy tu bylo slyšet pláč jedné mladé matky a nářek novorozeněte, které se tu pokusila matka nésti k lékaři.

A na cestě zmizeli oba beze stop.

Kdo vysvobodí skrbeňské občany bydlící za " žaběncem " ?

Kdo je zbaví strašidel ? Na odpověď z MNV se těší Franta Répal .

Stráži lidu - odpovídá MNV ve Skrbeni :

Rada MNV ve Skrbenině příběh nazvaný " Pamatuje Švédy " oznámila, že cesta na " Žaběnc " v obci Skrbeni byla rozblácena a rozježděná proto, že provoz státního statku jde převážně po této cestě.

Rada MNV objednala na odklizení bláta grejdr, avšak v tu dobu kdy stroj do Skrbeně přijel, právě zamrzlo, takže bláto nešlo z cesty hned odklidit.

Jamile to dovolí počasí, bude tato cesta za pomoci občanů bydlicích na " Žaběnci " dána do pořádku.

Stráž lidu : Pionýři a brigády soc. práce.

Zd. Stejskalová, žákyně 8.b tř. osmiletky Horka n.Mor. ze Skrbeně píše, jak byla s pionýrem Boulou na aktivu brigády soc. práce v Moravských železárnách v Olomouci. Předala tam členu soc. brigády Spurnému, který odchází na odpočinek - dar brigády. Chodí do téže školy, kam chodil zamestnanec Spurný před 50-ti lety - a ten zase slíbil, že se do této školy jednou podívá.

Věra Stejskalová ze 7b třídy ZDŠ v Horce píše o tom, jak členové brigády navštívili jejich školu - ze kterou mají úmluvu a patronát. Deset žáků této třídy, kteří studují s vyznamenáním obdrželo odznak " Nejlepší pracovník ".

O tvarůžky zde vůbec nejde:

O tom - jak brigáda soc. práce z Mor. železáren v Olomouci uspořádala přednášku o historii města Olomouce a jeho památkách píše v závodním čas. "RUCH práce " - js -. Olomouc je ve světě známa " olomouckými trarůžky " - ale ty se zde nevyrábějí. Je tu však mnoho historických památek, které lidé ani ze samé Olomouce vlastně neznají. O cizině dovedou často mluvit v superlativech - ale mají-li obeznámit příchozího do města z jeho historie upadnou často do rozpaků.

Poznávejme krásy svého okolí ,

autor - js - o stejném námětu píše ve Stráži lidu.

Dvakrát měř ...

Ruch práce, záv. časopis MŽ v Olomouci. Autor - js- kritizuje tu liknavost brigády soc. práce techniků, která neplní svůj závazek k brigádě stavbařů.

H o t o v o .

O Kopřivově partě ze staveb píše - js -

Handwritten signature

Olomoucká

STRAŽ LIDU

MNV hovoří s občany .

Ve čtvrtek minulý týden konal MNV ve Skrbeni veřejnou schůzi. Zprávy přednesené jednotlivými referenty ukázaly, že skrbeňští občané vykonali kus dobré práce. Tak obiloviny sklizené ze 180 ha vylátali letos o 9 dní dříve, než v uplynulém roce. Hovězí dobytek je zastájen na 100,8 procent, vepřový dokonce na 110 %.

Plán výkupu splnili na 100 % v obilovinách, seně a olejninách, výkup vajec je splněn na 109 %, výkup vepřového masa na 82 %, hovězího na 85 %, mléka na 75 % a jsou všechny předpoklady, že bude do konce roku splněn i v těchto ukazovatelných bezesbytku.

Hospodářská komise se schází pravidelně a pomáhá MNV řešit všechny aktuální otázky. V letních měsících opravila obec nákladem 20 tisíc Kčs. rozhlasové zařízení a nyní dokončuje úpravu zemědělského útulky.

Na opravu sálu vynaloženo již přes 70 tisíc Kčs. a 128 občanů odpracovalo brigádnicky 1420 hodin. Pro příští rok je plánována přístavba moderního jeviště.

Občané projevíli přání, aby obec měla stálé kino a dočasně používaná přenosná zvuková aparatura, aby byla ponechána k účelům vyučovacím.

Také mládež se sportovně vyžívá na letním cvičišti. Oddíl házenkářů dosáhl na poměrně krátký training a přípravu několika pěkných úspěchů.

MNV ve Skrbeni má jen jediné přání, aby ti občané, kteří dosud stojí stranou, přiložili ruku ke společnému cíli !

Stráž lidu - r. 1957 .

Jan Prokop .

Otevření opraveného sálu ve Skrbeni .

V neděli 20. července otevřeli skrbeňští občané opravený sál, který po přestavbě patří mezi nejkrásnější kulturní stánky v okrese. Slavnost započala průvodem přes vesnici ze sokolského hřiště. V čele průvodu šla mládež se státní vlajkou, zástupci organizací a občané, které uvítal předseda MNV s. Vlad. Zatloukal. Poděkoval občanům za spolupráci a dar 5.814 Kčs. Současně poděkoval občanům, kteří svými 2.680 odpracovanými hodinami zasloužili se o dohotovení opravy sálu. Za ONV pozdravil přítomné s. Hebelka. Po oficiálním uvítání zapěl místní pěvecký sbor Smetanovo " Věno ". Sbor nacvičil s- Miroslav Nepustil. Nato předtančili dorostenky Sokola za doprovodu klavíru polku. Pro školní mládež bylo postaveno před budovou MNV podium, na kterém mládež skotačila do pozdních hodin večerních. Celková úprava sálu vyžádala si náklad 170 tisíc Kčs. V neděli 3. srpna otvírají požárníci opravenou zbrojnici,

1958 - J.P.

RUCH PRÁCE

MORAVSKÉ ŽELEZÁRNY - NOSITEL ŘÁDU PRÁCE

Poesie podzimu, spojená s úvahou a pracovitostí našich lidí :

Podzim - doba kdy žlutne a opadává listí, má svůj půvab. Pro venkov však znamená čas velkého pracovního vypětí. Krátkost dne a mnohdy i nepříznivé počasí, to jsou často příčiny, které stěžují včasnou sklizeň okopanin.

V prodloužené směně .

Avšak síla člověka a lidského kolektivu je opravdu příkladná a strhující. Všichni víme, jak účinná byla naše pomoc v patronátních JZD. Povšimněme si také našich zaměstnanců, kteří po skončení své směny v podniku, šli ještě pracovat do družstev. Stovky bylo těch, kteří odložili oběd na pozdější dobu a vypomohli svým ženám, povětšinou členkám JZD.

Podívejme se třeba do Skrbeně, kde bydlí mnoho našich zaměstnanců. Jaroslav Absolon z brusírny Svazarmu odpracoval na polích JZD při sklizni řepy více jak 120 hodin a takový výkon je už výdatná pomoc. Jeho bratr nezůstal o nic pozadu a také Josef Absolon od elektrických pecí z ocelolityny značně vypomohl. Příkladem je také výkon Jendy Vočky z ocele, Františka Sedláčka z modelárny, Aloise Krajíčka ze Svazarmu anebo brusiče Ludvíka Opletala ze šedé, kteří vydrželi " krok " a nezůstali o mnoho zpět za nejlepšími.

A myslíte, že stejně rád nepomohl třeba Rostík Přidal z elektrodílny, anebo Božík Přidal z Vágnerovy brigády ze staveb ?

Dvojnásob však musíme oceniti pochopení Růži a Marie Přidalové, svazačky Blaži Mikulkové či Růži Krajíčkové z fi-tinkárny, které po osmihodinové směně v továrně a mnohdy i na úkor důležitých domácích prací, přiložili ruce k dílu, jen aby byla sklizeň včas skončena.

Taková byla situace na každé vesnici. Stačilo by prostě změnit jméno vesnice. Zaměnit Skrbeň za Horku, Náměšť, Hněvotín či Týnec. Takoví jsou naši lidé. Nikdy nezůstanou pozadu, když je naše země potřebuje.

Ne, není výčet jmen uvedený v článku úplný ! Celé řadě nejmenovaných, kteří se stejnou houževnatostí a stejně velkým úsilím pomohli - patří náš soudružský dík !

Podzim - 1961 .

- js -

noviny

. . . a pak požádáme o titul .

Stráž lidu na podzim 1960 :

O kolektiv na stavebním oddělení odboru technické obsluhy výroby v Moravských železárnách, kde pracují také občané ze Skrbeně píše - js - jakou cestou se chce ubírat tento kolektiv - než bude mít oprávnění požádat o udělení titulu, který se udílí jen za mimořádně pracovní úspěchy .

Stráž lidu

v zimě 1960 a na jaře 1961

" První poločas Pazderovy brigády "

Ve stati píše - js - o životě a práci kolektivu, který soutěží o získání titulu BSP - o jeho starostech a problémech, radostných chvílích a pozornostech.

" Trnitou cestou k cíli "

další článek o kolektiv, který tento titul už získal : co to dalo námahy a práce, než byl nejeden " balvan " z cesty odstraněn . . .

Ze závodního časopisu " Ruch práce " Mor. železářny - Ol. Kritický článek, co se všechno v podniku sběhlo " Pro pár kubíků dřeva . . . "

V článku " Správnou cestou " je kritizován kolektiv techniků Moravských železáren, který liknavě plnil družbu s kolektivem ze staveb. Pak byla nastoupena - správná cesta - a z takové spolupráce mají obě strany prospěch...

Ze sportovních stránek " Stráže lidu " :

Zdena Stejskalová, rok nar. 1947 - vítězí ve sprintérském dvojboji a na " Pionýrské olympiádě " v Olomouci v roce 1961 a 1962 .

Vladimír Piterka - náš občan a mistr kovomodelárny MŽ.

je zlepšovatelem. Byl mu také v roce 1962 udělen patent za vynález způsobu tmelemí koutových radiusů rotující kuličkou . Píše o tom " Ruch práce " .

STRÁŽ LIDU

Z veřejné schůze MNV ve Skrbeni .

5000 hodin pro úpravu obce.

S k r b e ň . - Poslední veřejná schůze, kterou svolal MNV byla početně navštívena. Její účastníci se tu dověděli, že se občané na počest 15. výročí osvobození Sovětskou armádou rozhodli odpracovat na úpravě obce nejméně 5000 hodin. Se zvelebovacími akcemi ve Skrbeni už začali. Kolem domů jsou upraveny záhonky a také okolí školy se brigádnicky upravuje. Na místě hospodářské kolny, bude pro děti postavena houpačka a v celém prostranství návsi se upraví záhonky.

Také ze zprávy předsedy JZD měli občané radost. Tržby se přičiněním družstevníků jen v prvním čtvrtletí zvýšili z plánovaných 187 tisíc Kčs na 225 tisíc Kčs.

Jarní práce byly provedeny před termínem a pozadu nezůstalo ani oddělení státního statku. Pro zaměstnance státního statku upravilo jídelnu. Zvláště živo bývá v " rudém koutku ", kde se zaměstnanci schází po své práci.-

SL. - 1960 .

- JP -

Slavnostní rozsvícení rudé hvězdy
na škole ve Skrbeni .

Pionýři základní devítileté školy ve Skrbeni připravila 19. května v rámci oslav 40. výročí založení KSČ. svým rodičům a přátelům radostný večer.

Celá skupina se shromáždila v slavnostním nástupu a pionýrským praporem před školní budovou, aby za účasti zástupců VO KSČ a MNV i společenských organizací zúčastnila se rozsvícení " Rudé hvězdy ", kteréžto právo jí udělil OV ČSM v Olomouci.

Jak bylo vidno ze zprávy vedoucího s. J. Zendulky odpracovala skupina na veřejně prospěšných pracích 910 hodin, odevzdala 12 centů sběrných surovin a pěvecký a recitační kroužek vystupoval při všech veřejných akcích. Kromě toho provedla skupina v zájmu poznání bojů dělnické třídy - několik besed se členy strany.

Při této příležitosti obdrželo 6 pionýrů pochvalu za svou činnost, prospěch a chování a 6 pionýrů obdrželo nejvyšší vyznamenání - fotografii před skupinovým praporem, který si skupina zakoupila z vlastních prostředků. Po slavnostním rozsvícení se konala v obecním sále oslava 40. výročí založení KSČ.

Po projevu předsedy VO s. Frant. Rašovského a tajemníka MNV s. Domese - vyplnili kulturní program puonýři a žáci. Na závěr byl promítnut film " Rudá záře na Kladnem. Oslav se zúčastnilo na 200 občanů.

SL.-1961. - JP -

STRÁŽ LIDUPrázdninové putování .

Pionýři národní školy ve Skrbeni podnikli koncem července v rámci "prázdninového putování" zájezd do Čech pod Kosiřem, aby se poklonili památce slavného malíře Josefa Mánesa, který zde tvořil a také prožil na českém zámku několik šťastných chvil svého života.

Po prohlídce "Manesovy síně", putovali pionýři přes Velký Kosíř do Slatinic. Během prázdnin čtou dětské časopisy a konají žňové hlídky podél tratě. Po žních poputují pionýři "Laškovským údolím" do Laškova a Krakovce, kam rád chodíval Josef Mánes .-

SL. - 1960 .

J.P.

Děkujeme za dopis .

Napsala nám pionýrka Dana Sedláková, žákyně národní školy ve Skrbeni a jejich pěkném průběhu oslav osvobození naší vlasti.

Tak pěknou oslavu jejich obec dlouho nepamatuje. Hudba hrála, lampiony pohádkově svítily, svazáci zapálili táborák a svazarmovci stříleli rakety. Děkujeme ji a věříme, že napíše častěji .

Dvě besedy pionýrů .

V minulém týdnu měli pionýři a žáci národní školy ve Skrbeni dvě besedy. Jedna byla ke knize Arkáje Gajdera: Tim a jeho parta, z níž předčítali učitelé a nejlepší žáci z řad pionýrů. Po besedě navštívili výstavku knih, kterých se pak prodalo za 300.-Kčs.

Druhou besedu měli s ředitelem školy s. Jos. Heclm, který za velké pozornosti žáků vyprávěl o svém životě za okupace, z doby internace v Dachau a Buchenwaldě až do osvobození Rudou armádou.

Tak závěr besedy vyzněl v projevech oddanosti a vděčnosti Sovětskému svazu za osvobození naší vlasti.-

SL. - 1961 .

J.P.

Oslavy ve Skrbeni .

Odbočka SČSP spolu se složkami NF uspořádala za účasti 150 občanů velmi zdařilou oslavu Vítězného února, při které pionýři skrbeňské školy předvedli pásmo zpěvů a recitace. Na závěr byly promítnuty krátkometrážní filmy.-

SL. 1961 .

J.P.

Ze Skrbeně. Všechny složky NF připravily důstojné oslavy Velké říjnové soc. revoluce a také kulturní vložka žáků národní školy byla občany vřele přijata. Mládežníci zakončili oslavu radostnou zábavou.

SL. - 1962 . J.P.

Mnoho práce pro obec .

Po volbách se v naší obci dali občané do práce s chutí. Nejprve opravili budovu MNV, pak se pustili do opravy školy. Zbourali kolnu u školy, postavili novou zídku, kolem školy upravili pěkný sad. Žáci do něj vysadili květiny a v létě pak sad zalévali a zahony ošetřovali. U školy bylo zároveň zřízeno pískoviště pro děti mateřské školky.

Později potom zedníci upravili dlážděný chodník k nádraží, který si všichni pochvalují. Státní statek postavil za vesnicí pěkný kravín. Až dorostu budu také dobře pracovat, aby se všem lidem v naší obci líbilo .-

Mir. Špunar,
žák 5 třídy,
ZDŠ ve Skrbeni.

SL. - 1960 .

Slavnostní zahájení nového školního roku.

Zahájení nového školního roku ve Skrbeni bylo slavnostní. Všichni žáci sešli se společně ze žáky mateřské školy v sále MNV. Po kulturní vložce pozdravil žáky a mnoho úspěchů v novém školním roce jim přál předseda MNV s. Josef Mikulka, za VO KSČ pak s. Domes, tajemník MNV, za školskou komisi její předseda s. Ol. Vítěk. Pionýři podarovali pak prvňáčky kyticemi. Na závěr slavnosti zaspívali žáci " Píseň práce ". Zahájení se zúčastnili i mnozí rodiče. Na oslavě vyslechli žáci rozhlasový projev ministra školství a kultury Dr. Fr. Kahudy .-

SL.- 7.9.1962 .

J.P.

Zdařilá oslava ve Skrbeni .

Skutečně zdařilou oslavou svátku žen - byla slavnost ve Skrbeni. Uspořádal ji Výbor žen a i když zaměstankyně státního statku měli svou oslavu zvlášť - byl sál zcela zaplněn a občané projevíli o něj velký zájem.

Ke shromážděným ženám promluvil předseda MNV s. Josef Mikulka a tajemník MNV s. Domes. Poprvé se skrbeňské veřejnosti představilo klavírní kvarteto a džezový soubor ČSM.-

SL. - 1963 .

Jan Prokop,
Skrbeň .

U příležitosti dne učitelů,

pozvala R MNV všechny učitele národní a mateřské školy a za jejich práci jim poděkovala. Zejména R MNV ocenila práci učitelky L. Vymětalové, která v obci působí už 34 let a za tuto dobu vychovala dvě generace. Učitelům jménem VO KSC poděkoval tajemník s. Domes.-

SL. - 1961 .

J.P.

Radostné oslavy ve Skrbeni .

Skrbeňští občané oslavili 44. výročí Velkého října v neděli odpoledne v sále MNV. Po uvítání občanů předsedou NF s. Josefem Smětákem promluvil o významu Velkého října předseda VO KSC s. František Rašovský.

Po té následoval kulturní program, v němž s úspěchem vystoupili žáci skrbeňské školy. Sovětské písně zaspívala za doprovodu hudebního kroužku OB soudružka Anna Bednaříková, členka rady MNV.-

SL. - 1961 .

Jan Prokop,
Skrbeň .

Besedovali se členy komise MNV .

Členové pořádkové a výchovné komise při MNV ve Skrbeni byli návštěvou ve skrbeňské škole a besedovali tam s pionýry. Hovořilo se o bezpečnosti na ulici a zábraně proti požárům. Shromáždění se zúčastnil tajemník MNV s. Domes, předsedkyně Výboru žen s. Zlámalová, a soudkyně z lidu soudružka Paterová. Na závěr besedy členka Dohlížecího výboru Jednoty s. Bl. Sedláčková poděkovala pionýrům za kulturní vložku, kterou předvedli pionýři na veřejné schůzi Jednoty a pak předala škole peněžitý příspěvek na zakoupení televizoru.-

SL. - 1962.

- jp -

Nové kino ve Skrbeni .

U příležitosti oslav Únorového vítězství bylo ve Skrbeni předáno do užívání nově vybudované stálé kino. Provoz byl zahájen slavnostním přestavením filmu "Nástup". Projev o únorovém vítězství přednesl předseda stranické organizace s. František Rašovský ..

SL. - 1962 .

- jp -

Závazky skrzeňských pionýrů .

V rámci oslav Únorového vítězství uspořádala pionýrská organizace ve Skrzebeni dvě významné besedy. První se zúčastnili soudruzi Adolf Skýva a Tomáš Spáčil z Moravských železáren v Olomouci, kteří pionýrům ve Skrzebeni vyprávěli o svém mládí a životě v Moravských železárnách před 30 lety.

Vyprávěli také o těžkém životě za okupace. Z této besedy si také pionýři odnesli pozvání na exurzi do závodu MŽ.

Na druhé oslavili 13 výročí Únorového vítězství a při té příležitosti složili noví pionýři slib a rovněž tak učinili i Jiskry. Na této besedě promluvil k pionýrům tajemník MNV s. Domes.

Na počest 40 výročí založení KSČ se pionýři zavázali, že nasbírají a vrátí národnímu hospodářství 400 kg. starého papíru a pomohou při hubení plevelu na polích JZD.-

SL. - 1961 .

Jarmila Absolonová,
ZDS Skrzeben.

Pionýři národní školy ve Skrzebeni

nasbírali na počest " Měsíce čes.-sovětského přátelství " 180 kg. papíru a 120 kg. hader.

Za ušetřené peníze si pořídili pionýrský prapor. Prapor jim předali zástupci VO KSČ a MNV u příležitosti oslavy Velkého října. V těchto dnech uspořádali pionýři besedu s účastníkem zájezdu do SSSR s. Květ. Koblíhou, předsedou JZD.

Na závěr besedy vyprávěl své vzpomínky z doby odboje proti nacistům tajemník MNV s. R. Domes .-

SL. - 1962 .

- JP -

Vychovala dvě generace .

Ve Skrzebeni odešla na zasloužený odpočinek učitelka národní školy soudružka Ludmila Vymětalová. Po krátkém působení v příkazské škole - učila ve skrzeňské do 1. září 1927 t.j. celkem 34 let. Za tuto dobu vychovala v obci dvě generace. Ani nyní nesložila ruce v klín.

V obci nadále pracuje jako důvěrnice " Péče o mládež " a ve Sboru pro občanské záležitosti.

Rada MNV, SRPŠ a zástupci společenských organizací soudružce L. Vymětalové při jejím rozloučení se školou poděkovali za svědomité plnění úkolů ve škole i mimo školu.-

SL. - 1961 .

J.P.

STRÁŽ LIDU

První vítání novorozenat ve Skrbeni .

Sbor pro občanské záležitosti ve spolupráci s výborem žen ve Skrbeni připravil první uvítání novorozenátko života. Oslava se konala v pěkně vyzdobeném sále a přišli na ni rodiče s osmnácti novorozenaty. Vítání se zúčastnili i další občané a hosté.

Po úvodním projevu předsedkyně ČsČK Marie Kolouškové, přednesl projev předseda MNV Josef Mikulka. Kulturní pořad vyplnili žáci mateřské školy a pionýři. Na závěr slavnostního aktu zaspívali maminkám a mladým občánkům soudružky Draha Bludská a Anna Bednaříková s Janem Prokopem za klavírního doprovodu Mirka Nepustila, předsedy Osvětové besedy.

Ředitelka mateřské školky Dobra Kuchaříková - slavnost krátkým projevem uzavřela.

SL - 1962 .

- JP -

Skrbeňští občané besedovali o Kubě .

Osvětová beseda ve Skrbeni využila zájmu skrbeňských občanů o cestopisné vyprávění a uspořádala v těchto dnech v místním hostinci přednášku na téma " Moje zážitky za pobytu na Kubě". O tyto zážitky se podělil se skrbeňskými občany rodák inž. Gabriel Vrbka, takovým způsobem, že po přednášce, kterou vyslechlo 60 občanů - se rozvinula živá debata.

Přednáška byla doprovázena světelnými obrazy, promítanými diaskopem, který ochotně zapůjčil Okresní dům osvěty v Olomouci. Se soudruhem inž. Vrbkou besedovali také pionýři ze skrbeňské školy.-

Sl.- 1964 .

Jan Prokop, Skrbeň.

Složili pionýrský slib .

ZDŠ ve Skrbeni spolu s mateřskou školkou skončila školní rok na slavnostním shromáždění v sále MNV v sobotu. Při této příležitosti složilo 15 pionýrů pionýrský slib a 40 žáků bylo přijato do oddílu " Jisker ". Z 90 žáků bylo 14 vyhodnoceno za nejlepší prospěch a odměněno knihami, které zakoupilo SRPŠ ve Skrbeni.

Ředitel školy poděkoval rodičům za zakoupení magnetofonu pro školní vyučovací hodiny. Slavnostní shromáždění bylo zakončeno " Písni práce ".

Po slavnosti připravil Dohlížecký výbor Jednoty všem dětem pohoštění. Slavnostního aktu mimo zástupců masových organizací se zúčastnilo 30 rodičů .-

SL. - 1963 .

Jan Prokop,
Skrbeň .

STRAŽ LIDU

Jiným za příklad .

Dne 29. června uspořádala TJ " Sokol " ve Skrbeni veřejné vystoupení na kterém vystoupilo v prostných, hrách a cvičení na nářadí celkem 144 cvičenců.

Zvlášt pěkně a co do počtu cvičenců největší bylo vystoupení školního žactva - ale v ničem nezůstali pozadu cvičenci " Sokola " .

Družstvo žen vystoupilo na bradlech o nestejně výši žerdi a mohu říci, že úroveň předvedení se rovnala III.Vtř., což na jednotu, která nemá vlastní tělocvičnu a cvičí jen při pěkném počasí venku na hřišti - velký úspěch .

Muži se nedali zahanbit ženami a jejich vystoupení na bradlech bylo také dobré úrovně.

Přes nepříznivé počasí - díky obětavosti starších členů kteří připravili hřiště pro vystoupení během dopoledne, kde stálo po kotníky vody, kterou museli odčerpát a výzdobu pak provést v nejkratším čase - dílo se podařilo .

Byla to pěkná ukázka připravenosti na II.CS a věříme, že se této největší tělovýchovné slavnosti zúčastní v největším počtu a že se nemusí bát přihlásit družstvo mužů a žen na závody ve sportovní gymnastice a závodů všestrannosti - které letos neobeslali - snad ze skromnosti.

Doufáme, že i členové MNV si povšimli této dobré výchovné práce T.J. a že jim vyjdou vstříc při pronajímání sálu, který má sloužit všem občanům a hlavně mládeži, které je ve Skrbeni až až .-

S.L. - 1960 .

Jan Leitner,
metodik OV ČSTV.

Zdařilá filmová beseda.

Po několika úspěšných vystoupeních na našem venkově uspořádala Okresní osvětová beseda v Olomouci - též filmovou estrádu minulý čtvrtek ve Skrbeni.

Odpolední beseda byla věnována školní mládeži, která se filmové besedy zúčastnila v plném počtu. Po zábavných hádankách a vyprávění - shlédli žáci filmovou pohádku " Zlatá rybka ."

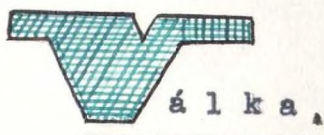
Na večerní estrádě vystoupili známí osvětoví pracovníci - s. Rychlý, vítěz celostátní soutěže na foukačí harmoniku, s. Rek a s. Reková, kteří za klavírního doprovodu ukázali vyspělou techniku ve hře na xylofon a rychlomalíř s. Všeticka se svými zdařilými kresbami na motivy národních písní pobavil plně navštívený sál.

Zpěvy doprovázel na harmoniku kandidát učitelství s. Mirek Kočí. Na závěr estrády byl promítnut zvukový film " Berlínská romence " .

Filmová beseda ve Skrbeni ukázala, že i náš venkovský lid se potřebuje po práci též rozplýlit a pobavit a v tomto smeru obě estrády svoje poslání splnily.-

1961 - jp -

K r a j , j í m ž t á h l a

je název knihy s fotografickými dukumenty,
kterou zpravoval v roce 1945 Jan Cekl.

Vyšla v prosinci 1945 v Olomouci a zde je
vypsána stať o naši vesnici - Skrbeni -
která nebyla doložena fotografiemi, ačkoli
těchto dokladů v obci je. Autor neznám .

- js -

S krbeň .

V naší obci byla čilá podzemní činnost. 7 místních občanů
vytvořilo tajnou organizaci, která si vytkla za úkol pro-
vádět v obci a okolí sabotážní činy. A zajistit veřejný
a státní majetek.

Občan Jan Bludský, krejčí, přechovával u sebe několik
partyzánů, jimž někteří místní občané poskytovali ochot-
ně obživu.

Předseda nynějšího Národního výboru Josef Špunda a něko-
lika přáteli ukrýval a živil několik uprchlých ruských
zajateců.

Gestapo věnovalo naší obci velkou pozornost a zatklo řa-
du osob. Tak v Osvětimi byl vězněn zámečník Ludvík Mílek,
který se vrátil po 22 měsících.

Alois Dvořák byl mučen v Dachau a Buchenwaldě a dlouho si
po osvobození poležel v nemocnici.

V Breslau zemřel po mučení Josef Fiala. Tragedie Fialovy
rodiny vyvrcholila, když při ruském náletu byl zabit Fia-
lův syn .

. - o o o - .

bludský

P

rameny :

1. Státní archiv v Janovicích .
2. Nešpor : Dějiny roboty na panství Olomouckém .
3. Kronika obce Skrbeňě .
4. Kronika fary ve Skrbeni .
5. Kronika školy ve Skrbeni .
6. Kronika požárního sboru ve Skrbeni .
7. Josef Vrbka : Dějiny obce Nákla .

. - 0 0 0 - .

Kronika obce Skrbeňě čítá 168 stran .-

ŽÁDÍŠ SČAŮÁLEN

S.K. a R-MNV 15.3.66.

Mikulka

Abraham

